

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

Utgave 15 årgang 80

www.universitas.no

Torsdag 21. mai 2026

LEDER OG KOMMENTAR

UNIVERSITAS

Ansvarlig redaktør: **Idun Kjøll Wiig**
idun.wiig@gmail.com 974 17 414

Nyhetsredaktør: **Ada Louise Andreassen**
adalouisea@gmail.com 948 09 383

Fotosjef: **Adrian Heggem Misfjord**

Desksjef: **Ida Fjeld**

Nettredaktør: **Oscar Alexander Undahl**

Uttegrer: **Lia Askew**

Uttegrer: **Nora Hognes Berg**

Uttegrer: **Thea Ugland Engen**

Uttegrer: **Emilie Sveinsson**

Uttegrer: **Fabian Lenschow**

Uttegrer: **Emil Kvebæk Øvretveit**

Deskjournalist: **Ingemar Stirling Gundersen**

Korrektursjef: **Emil Kvebæk Øvretveit**

Daglig leder: **Maryam Amini**

Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**

Post: **Boks 3 Blindern, 0313 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Nettside: **www.universitas.no**

Leder

Oslomet svikter sine egne

Idun Kjøll Wiig, Ansvarlig redaktør

Solen av Edvard Munch. *Trollveggen* av Hannah Rygggen. *Air* av Arnold Haukeland. Dette er noen av kunstverkene studentene ved Universitetet i Oslo (UiO) er så heldige å kunne nyte mens de beveger seg rundt på sine respektive campuser. UiO, i likhet de fleste andre norske universiteter, har nemlig investert i en større kunstsamling som pryder auditorier, uteplasser og foajeer. Og godt er det: Ifølge en rekke forskning bidrar kunst og kultur til bedre psykisk og fysisk helse.

Men ikke alle studenter er like heldige som UiO-studentene. I ukas avis kan du lese om at på Oslomet campus i Pilestredet har universitetet nemlig valgt å henge opp et «kunstverk» generert av kunstig intelligens. Bildet, som er av en kyklop-liknende skapning med et kamera som hode og sammensmeltede hender i sann KI-stil, henger på Institutt for journalistikk. Siv Hofsvang, leder for kunst-

samlinga ved Oslomet, forklarer at verket er en del av en større samling som bruker KI kritisk til å utforske kjønnsperspektivet i fotografiet.

Valget har høstet kritikk fra flere, blant andre fotojournalistikkstudent Nicolay Martell Wold, som ikke vil kalle bildet for et kunstverk. Hofsvang stiller seg fullstendig uforstående til kritikken. I

Er det så vanskelig å forstå hvorfor studenter reagerer på valget av å prioritere KI-kunst over for eksempel kunst laget av studenter ved universitetet? Eller i det minste kunst av en viss estetisk kvalitet? I en tid hvor kunst- og kulturarbeidere mister stadig mer inntekt og økonomisk forutsigbarhet på grunn av KI, skulle det bare mangle at et universitet som utdanner flere av disse, tar deres side.

De kunne valgt solidaritet med egne studenter, men i stedet velger de en Nicolai Tangens tilnærming med hodeløs KI-entusiasme. Vi bør kunne forvente bedre av et universitet som reklamerer med at de «utvikler kunnskap som løser samfunnets utfordringer».

I stedet for å møte studentene med åpenhet, velger hun en nedlatende tone

I stedet for å møte studentene med åpenhet, velger hun en nedlatende tone, og misforstår tilsynelatende med vilje: «Er det slik at studentene har oppfattet dette som at det skal være et fotografi? At de ikke har sett sjanger eller medium?» spør hun.

Dette er en lederartikkel. Teksten gir uttrykk for avisens holdning, og ikke redaktørens personlige overbevisninger

Arkivaren av Ingemar «Inkvisitoren» Gundersen

Arkivaren

Farvel til en legende

Vi takker av Kviss-Corbin med syv års trofast tjeneste til Universitas! Corbin har levert spennende quizer uke inn og uke ut i alle disse årene. Dette er Corbins første quiz i avisen fra september 2019. Her har enda ikke Corbin startet med det gjengående «hvilket årstall»-spørsmålet, men realfagsspørsmålene er på plass. Vi har hatt gleden av å tatt quizen rundt et par pils i årevis. Takk, Corbin!

Universitas, 25. september, 2019

Fra Tassen til NRK

Nylig var Christine Dancke gjest i NRK-podkasten Drivkraft. Der ble hun intervjuet av programleder og journalist Vegard Larsen. Det var ikke første gangen det tok plass, da Larsen også intervjuet Dancke for Universitas i 2003. Da var Dancke en ung og ambisiøs rapper som nettopp hadde sluppet sangen «Jenteinvasjon». Larsen var en journalist i Moltke Moes Vei 33 som oss andre.

- Universitas er en avis for og av studenter for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden SIO.
- Universitas arbeider etter Vier varsom-plakattens regler for god pressesjikk.
- Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Når tilliten sprekker

Universiteta krev tillit frå studentane, men stadig fleire tryggleiksskandalar gjer det vanskeleg å vite kven som faktisk har kontroll.

Tillit

Olivia Malgorzata Szlage,
journalist hos Universitas

Eg sit på Gardermoen medan eg skriv dette. Framføre meg sit ein pilot og et lunsj. Rundt han rullar koffertar over golvet, boardingkort blinkar på skjermar og kaffikoppar blir tømde i hast. Ingen stoppar opp. Ingen spør om han faktisk kan fly. Ingen ber om dokumentasjon. Me berre går om bord fordi me reknar med at nokon har kontroll.

Slik fungerer store delar av samfunnet. Me stoler på system me aldri eigentleg ser innsida av.

Det same gjeld universitet.

Som student lever ein store delar av tilværelsen sin gjennom digitale system andre har valt for oss. Me leverer arbeidskrav gjennom Canvas, registrerer personopplysningar i Studentweb, lagrar dokument i Microsoft 365 og kommuniserer gjennom plattformer universitetet ber oss bruke. Me har ikkje noko reelt alternativ. Me må stole på at systema fungerer.

Det er nettopp derfor dei siste sakene er så alvorlege:

I ei tidlegare sak i Universitas vart det avslørt at Studentweb kan ha hatt eit sikkerheitshol i opptil 15 år. Og i ei anna sak avslørte Universitas korleis rundt 17.000 Universitetet i Oslo (UiO)-brukarar gav

ikkje-godkjende tredjepartstenester tilgang til Microsoft 365-data utan at nokon reagerte. Og no er Canvas blitt hacka igjen, for andre gong på under eitt år.

Kvar for seg er sakene alvorlege. Til saman byrjar dei å likne systemsvikt.

Problemet er ikkje at turbulens kan oppstå. Problemet er kjensla av at ingen eigentleg sit ordentleg i cockpiten når den kjem.

Det mest oppsiktvekkjande er ikkje at digitale system kan vere sårbare. Det veit alle. Det oppsiktvekkjande er kor lenge

problema får eksistere før nokon reagerer, og kor lite openheit studentane møter når dei først blir oppdaga.

Det liknar mindre på uhell, og meir som ein sektor som har vore altfor komfortabel med å håpe at ingen oppdagar problema.

UiO innrømte sjølv til Datatilsynet at

tredjepartstenester fekk tilgang til data «utan at UiO hadde inngått nødvendige avtalar og gjort nødvendige vurderingar med omsyn til personvern og IT-tryggleik».

Svikten kan ha pågått sidan 2014.

Tre rektorar har leia UiO i denne perioden: Ole Petter Ottersen, Svein Stølen og no, Ragnhild Hennum.

Likevel har ingen fanga opp at tusenvis av studentar og tilsette kunne gi eksterne tenester tilgang til e-postar, Teams-samtalar, dokument og kalenderdata utan ordentleg oversikt.

Det er ikkje berre alvorleg. Det er pinleg.

Medan universiteta snakkar om innovasjon og digital framtid, kjem tryggleiken stadig i andre rekke. Studentane blir reduserte til kontoar i eit system, men ikkje som menneske som faktisk blir ramma når dei sviktar.

Og når problema først kjem fram, handlar det plutsleg meir om kommunikasjon enn ansvar. Mindre om kva som gjekk gale, og

meir om korleis ein skal unngå dårlege overskrifter.

I ei tidlegare Universitas-sak om Studentweb skreiv Norges idrettshøgskole at varsling kunne skape «unødvendig uvisse og uro hos eit stort tal tidlegare og noverande studentar».

Det er ei ganske arrogant haldning.

For kva er eigentleg budskapet her? At studentar ikkje bør få vite når personopplysningane deira kan vere på avvegar fordi universiteta er redde for reaksjonane?

Tillit fungerer ikkje slik.

Tillit handlar ikkje om å skjerme folk frå ubehageleg informasjon. Det handlar om å vere open når noko går gale. Om å ta ansvar før saka hamnar i media. Om å forstå at studentar ikkje berre er brukarar i eit system, men menneske som må leve med konsekvensane når ingen følgjer med.

Kontrasten til Kristiania er derfor ganske avslørande. I den same Universitas-saka sa IT-sjef Audun Giske: «Me er glad i studentane våre, og vil at dei skal vita om det som skjer».

Det burde ikkje vere modig. Det burde vere sjølv sagt.

Likevel verkar universitetssektoren framleis å behandle personvern som noko IT-avdelinga skal rydde opp i etterkant av neste krise. Samtidig står rektorar, universitetsdirektørar, Sikt og Kunnskapsdepartementet klare til å snakke om innovasjon og digitalisering.

Men framtidens universitet kan ikkje byggjast på system studentane ikkje lenger stoler på.

Når eg ser piloten framføre meg på flyplassen, forventar eg ikkje perfektjon. Eg forventar berre at nokon faktisk har kontroll før eg blir bedt om å stole på dei.

Akkurat no er det stadig vanskelegare å vite om universiteta har det. Det er på tide at fleire byrjar å stille spørsmålet ingen på flyplassen stillar.

Nyhetsredaktør: **Ada Louise Andreassen**
adalouisea@gmail.com 948 09 383

NYHET

NTNU-student tatt til fange av Israel

De siste dagene har rundt 50 båter seilt fra Tyrkia for å prøve å bryte den israelske blokaden og bringe nødhjelp til palestinerne på Gazastripen. Flere av båtene har, på internasjonalt farvann, blitt stanset av israelsk militære. Nå blir rundt 430 aktivister holdt i fangenskap, melder NRK.

Israels sikkerhetsminister Itamar Ben-Gvir publiserte denne uka en video på X som viser aktivistene knelende på et metallgulv med armene bundet til ryggen. «Ikke bry dere om skrikene deres», sier ministeren i videoen.

Blant aktivistene som har blitt tatt til fange er NTNU-studenten Magnus de Besche. I fjor ble NTNU-student Eline Frøysa Norli fengslet da hun deltok i en tilsvarende konvoi. Hun fortalte om hvordan de ble vekket fem-seks ganger hver natt for at de skulle bryte sammen.

– Vi har blitt mentalt torturert, men vi visste at vi fikk dra hjem til slutt. De fleste palestinerne vet ikke det, om de blir løslatt en gang eller om de vil dø der, sa hun til Khrono i oktober.

ALA

Studentar tar ned KI

Eit kunstverk av ein kyklop med samansmelta hender får fotojournalistikkstudentane på Oslomet til å reagere. Universitetet stadfestar at verket er KI-generert – og seier det nettopp er poenget.

KI-kunst

Tekst Emil Kvebæk Øvretveit
Foto Adrian Heggem Misfjord og Emil Kvebæk Øvretveit

– Me trudde først det var ein vits. Det fortel Nicolay Martell Wold (21) som går tredjeåret på fotojournalistikk. I studentareale til Institutt for journalistikk har Oslomet nemleg hengt om eit KI-generert bilete.

– Me var tre stykk som skulle dra for dagen. Så hang det eit bilete der, som me først og framst lo av, seier Wold.

KI er eit verktøy på linje med pensel og lerret

Siv Hofsvang, leiar for kunstsamlinga ved Oslomet

Dei hadde lite forståing for kvifor det skulle henge KI-kunst utstilt. Og det fekk ikkje henge mykje lenger heller.

– Litt som ein vits og litt som ein protest, så tok eg det ned og vende det mot veggen, fortel fotojournalistikkstudenten.

Biletet viser ein kyklopliknande figur med samansmelta hender, omgitt av former som kan minne om eit augeeple. For Wold var det ikkje berre motivet som fekk han til å reagere, men at eit KI-generert bilete blei presentert som kunst i lokala til ei fotojournalistikkutdanning.

Universitas har snakka med fleire studentar som fortel at dei tek ned verket dersom det heng ope.

Fotografi versus KI-bilete

Fleire ved fotojournalistikkutdanninga reagerer på at det er KI-generert kunst som møter studentane utanfor heisen. Benjamin Haug-Toklum, som går andreåret på fotojournalistikk, meiner det er spesielt at biletet heng i lokala til ei utdanning som lærer studenta-

ne å dokumentere verkelegheita gjennom fotografi.

– Forskjellen er jo at det eine er verkelegheit, og det andre er basert på verkelegheit, seier han om skilnaden mellom fotografi og KI-genererte bilete.

Også Terje Lindblom, som underviser i fotojournalistikk ved instituttet, reagerer. Han meiner Oslomet heller burde brukt egne studentarbeid.

– Vi er på Institutt for journalistikk, og så bruker dei KI for å utsmykke veggane. Dei burde heller nytta seg av studentane som går her, og vist dei fram i staden.

– Det er kritisk bruk av KI

Då Universitas møter Siv Hofsvang, leiar for kunstsamlinga ved Oslomet, framfor verket, er det tatt ned frå veggen og snudd med framsida inn. Ho heng det opp igjen, og er skuffa.

– Vegen å gå er ikkje sensur. Kunstsamlinga har kjøpt inn dette verket. Det er heilt klart KI-generert, det er ingen hemelegheit. Det er kritisk bruk av KI, seier Hofsvang.

ALTERNATIV: Terje Lindblom ser ei moglegheit til å visa fram studentane sine, heller enn kunstig intelligens.

MIDLERTIDIG LØYSNING: Medan Universitas var med Terje Lindblom ned på biletelageret vart biletet tatt ned av veggen og vendt om. Det hender visst frå tid til annan.

Betaler løspenger til hackerne

Instructure, selskapet som driver læringsplattformen Canvas, opplyste 1. mai at de hadde vært utsatt for et hackerangrep. En uke senere ble plattformen hacket på nytt, melder VG.

Studenter og ansatte som forsøkte å logge inn på Canvas ble møtt av en melding fra hackergruppen ShinyHunters: «Instructure har frem til utgangen av 12. mai 2026 på å kontakte oss før alt blir lekket».

11. mai betalte Instructure hackerne. Hvor

mye de betalte er ikke kjent.

– Dette er som å betale brannstifteren etter han har tent på huset ditt, og håpe han får seg en ny hobby, sier Michael McMillan, sikkerhetskonsulent i Bustbyte AS, til VG.

Ifølge Instructure ble de stjalne dataene returnert til selskapet, samtidig som de mottok digital bekreftelse på at dataene var slettet.

Jaja, da er det bare å forberede seg på neste runde!
ALA

Gjør det *litt* bedre

På vegne av Kunnskapsdepartementet har Nifu undersøkt om det har blitt lettere å få gode karakterer i høyere utdanning. De har sett på tall fra 2005 til 2024 som viser at studenter får litt bedre karakterer nå enn før. Snittkarakteren i 2005 lå på litt under en blank C, mens den i 2024 lå litt over.

Årsaken? Forskerne peker på en mulig karakterinflasjon, altså at det kreves mindre for å få bedre karakterer. Men de har ikke data til å fastslå dette. I så fall er inflasjonen svært liten, og mesteparten av karakterøkningen skyldes uansett andre ting, skriver avisa.

Okay, takk for ingenting.

ALA

AI-kunst frå veggane

– Er det ikkje ein del av innhaldet, då? Er det ikkje det som skjer når kunstnarar tek opp og kritisk diskuterer om det er riktig å bruke KI, og korleis ein kan bruke KI?

Kunstnarverktøy

Hofsvang stiller seg undrande til studentane og deira tolking. Hofsvang meiner det ikkje er nokon automatikk i at KI-bruk er dårleg. Problemet, seier ho, er når KI blir brukt ukritisk, eller når publikum ikkje får rammene dei treng for å forstå det dei ser.

Universitas spør henne om reaksjonane frå studentane kan handle om at kunsten ikkje er laga av menneske.

– *Då kan det kanskje vere eit definisjonsspørsmål: Kan KI lage kunst?*

– Ja, herleg! Genial diskusjon. Veldig, veldig bra, svarer Hofsvang.

Ho meiner likevel ikkje at KI i seg sjølv kan lage kunst.

– Nei, KI kan ikkje lage kunst. Men KI er eit verktøy. Det betyr at mennesket bak kan lage kunst. KI er eit verktøy på linje med pensel og lerret, seier ho.

Innramming

Hofsvang peiker på at verket er eitt av fleire bilete frå ein større serie, og meiner noko av sammenhengen går tapt når berre eitt bilete blir hengande aleine.

– Er det slik at studentane har oppfatta dette som at det skal vere eit fotografi? At dei ikkje har sett sjanger eller medium?, spør Hofsvang.

– Det er nesten umogleg å berre ta ut ein bit av det. Det er som å ta ut berre ein detalj av eit kunstverk, seier ho.

Verket har, etter det Universitas kjenner til, hengt utan noko forklarande skilt i minst ein måned.

– *Kan det vere at studentane manglar konteksten og rammene for å forstå verket slik det er meint?*

– Det skal kome eit skilt, det skal det, seier Hofsvang.

Ho vedgår at verket kan vere vanskeleg å forstå utan forklaringa.

– Ein kan ikkje sjå den diskusjonen viss du berre har verket,

MISFORSTÅTT: Siv Hofland meiner studentane må forstå verket, og korleis KI er nytta.

utan den forankringa, seier ho.

Fortsatt ikkje kunst

Fotojournalistikkstudenten Wold meiner forklaringa gjer verket meir forståeleg, men ikkje endrar hovudproblemet.

– Det ville vore betre. Men eg ville framleis ikkje kalla det eit kunstverk, seier han.

Han kjøper heller ikkje Hofsvang si forståing av KI som eit kunstnarleg verktøy.

– Når du trekkjer frå alle menneskelege element, som du har gjort med KI, synest eg ikkje lenger at det bør serverast som kunst, seier han.

Wold meiner KI-bruken fjernar det han ser etter i kunst.

– Først og fremst synest eg ikkje det såg noko pent ut. Det hadde sikkert vore kult som abstrakt kunst viss det hadde vore måla, eller viss det hadde vore eit fotografi av noko slag. Men du fjernar alle dei elementa eit kunstverk skal ha, når du trykkjer på nokre knappar og genererer det, seier Wold.

Han forstår at verket kan vere meint som ein kommentar til KI, men meiner poenget kunne vore formidla på betre måtar.

– Det kan formidlast på veldig mange betre måtar. Det går an å bruke desse bileta som del av ein forskingsartikkel. Men ikkje vis det fram som kunst, seier han.

universitas@universitas.no

Verket er ein del av eit større prosjekt frå kunstkollektivet Female Gaze, som består av kvinnelege fotografar. Ifølgje Hofsvang undersøker prosjektet kjønnspektivet i fotografiet, og kva KI gjer med korleis me ser og forstår kjønn. Prosjektet blei først vist som del av ei større utstilling ved OsloMet i samband med kvinnedagen.

Kunstsamlinga har seinare kjøpt inn verket som no heng utanfor heisen på Institutt for fotojournalistikk. Kunstkuratoren meiner studentane sin reaksjon ikkje står i motsetnad til verket, men snarare viser kva verket handlar om.

Det går an å bruke desse bileta som del av ein forskingsartikkel. Men ikkje vis det fram som kunst

Nicolay Martell Wold (21), student på fotojournalistikk ved OsloMet

MENNESKESKAPT KUNST: Nicolay Martell Wold lar seg intervju medan han førebur avgangsframsyninga si i fotojournalistikk.

ARKIVFOTO: OLHA KOROP

PRESS: Sunniva Holmås Eidsvoll (SV) kommer til å presse regjeringa på å få knyttet studiestøtta til G.

ARKIVFOTO: SHILAN SARI

REDD: Avtroppende NSO-leider Sigve Næss Røtvold er nok en gang skuffet over regjeringen.

G øker, studiestøtta står stille

Prisveksten og grunnbeløpet i folketrygden (G) øker, men studiestøtta står stille. Det får NSO til å reagere.

Revidert statsbudsjett

Tekst Younes Essahli Vik og Josefine Løken

I forslag til revidert nasjonalbudsjett legger regjeringen til grunn en forventet prisvekst på 3,5 prosent.

Da de la frem det opprinnelige forslaget til statsbudsjett i oktober 2025, anslo de en prisvekst på 2,1 prosent. Også studiestøtta skulle da økes med 2,1 prosent.

Til tross for at de forventer enda høyere priser nå, ønsker ikke regjeringen å øke studiestøtta ytterligere.

Det får – lite overraskende – Norsk studentorganisasjon (NSO) til å reagere sterkt.

«Det er trist å se at regjeringen ikke engang justerer studiestøtten når forventet prisvekst i år er økt med nesten 1,5 prosentpoeng», skriver Sigve Næss Røtvold, leder i Norsk studentorganisasjon, i en pressemelding.

Røtvold fortsetter: «Hvis dette budsjettet blir vedtatt i Stortinget, vil studentene som begynner å studere til høsten få dårligere økonomi enn de som startet forrige høst».

Taper flere tusen i året

Den samme skjevheten blir tydelig når man ser på årets trygdeoppgjør, som ble klart onsdag denne uken. Grunnbeløpet i folketryg-

den (G) økes med 4,91 prosent – mer enn dobbelt så mye som den foreslåtte økningen i studiestøtta på 2,1 prosent.

Hadde studiestøtta vært knyttet direkte til G, ville studentene automatisk fått samme økning.

Trygdeoppgjøret viser dermed svart på hvitt hvor mye studentene taper på at studiestøtta ikke følger G, altså rundt 745 kroner i måneden og 8200 kroner mer i året.

– Det er nesten en måneds leie for studentene, sier utdanningspolitisk talsperson i SV, Sunniva Holmås Eidsvoll.

Studiestøtta henger etter både prisvekst og inntektsutviklingen ellers i samfunnet.

Det er trist å se at regjeringen ikke engang justerer studiestøtten

Sigve Næss Røtvold, NSO-leider

– Det er et varsko for at studiestøtta nå må knyttes til G, sier Holmås Eidsvoll.

Til forhandlingsbordet

Siden studiestøtten ikke har blitt knyttet til G, avgjøres nå studentenes økonomi ved forhandlingsbordet.

– Nå som regjeringen ikke leverer, er vi helt avhengige av at SV, MDG, Senterpartiet og Rødt tar kampen i forhandlingene, knytter studiestøtta til G og sikrer at studentene ikke mister kjøpekraft, sier NSO-leider Røtvold.

Senterpartiets Erling Sande sier

de merker seg det samme som NSO.

– Det går inn i et mønster der regjeringa ikke tar inn over seg situasjonen med økende levkostnader, sier han.

Sande er også tydelig på at de ønsker å knytte studiestøtta opp mot G, sånn som var vedtatt i budsjettavtalen Senterpartiet brøt med før påske.

– Vi mener det vil kunne skape større forutsigbarhet for studenter, og dermed en trygghet om at dette ikke blir en kuttpost.

Likevel vil ikke Sande svare på om dette blir viktig for Senterpartiet i de kommende forhandlingene.

Eidsvoll fra SV sier på sin side at de kommer til å presse på for at studiestøtta blir knyttet til G så fort som mulig.

– Også ved forhandlingsbordet?

– Det er klart at tidligere vedtak i budsjettavtalen kommer til å være et tema som diskuteres rundt forhandlingsbordet.

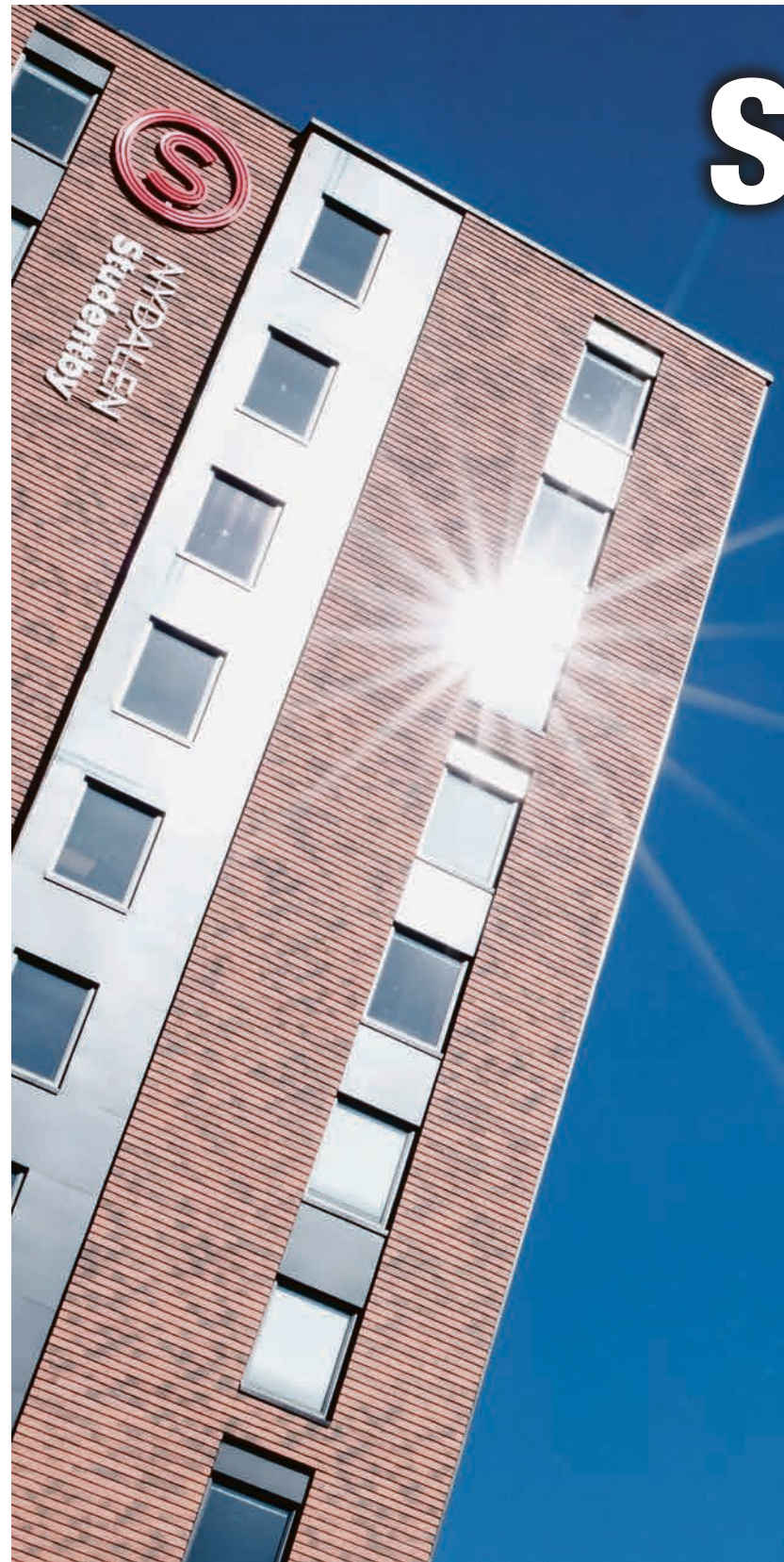
– Studenters økonomi er viktig

«Studentenes økonomi er viktig for Arbeiderpartiet. Derfor har vi prioritert å øke studiestøtten over flere statsbudsjett – med 44 000 kr siden 2021», skriver forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland i en e-post til Universitas.

Hun trekker også fram at regjeringen økte frikortgrensen med 30.000 kroner i fjor, i tillegg til at regjeringen satser stort på utbygging av rimelige studentboliger.

«Aldri før er det bygget så mange studentboliger på ett år som i fjor. Vi har også satt ned et utvalg som ser på studiestøtteordningen i sin helhet og om det er behov for endringer», skriver statsråden.

universitas@universitas.no

ØKT HUSLEIE: SiO har varslet at de vil øke husleien med fem prosent fra 1. august, hvor 1,8 prosent

Tirsdag forrige uke la regjeringen fram forslag til revidert statsbudsjett. Der setter de av ti milliarder ekstra i strømstøtte, men i forslaget omfattes fortsatt ikke studentboliger.

Revidert statsbudsjett

Tekst Younes Essahli Vik og Ada Louise Andreassen
Foto Adrian Heggem Misfjord

Slik det er i dag omfattes ikke studentboliger av strømstøtteordningene, men i mars ble budsjettpartiene enige om å finne en løsning for at studentboliger også skal få Norgespris, eller en tilsvarende kompensasjon. Løsningen skulle være klar før revidert statsbudsjett ble lagt fram.

Da forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland talte til NSOs landsmøte tidligere i vår, kalte hun utelatelst av studentboliger for en «glipp». Hun lovet da å

finne en løsning, enten den var «innenfor Norgespris eller ei».

I forslag for revidert statsbudsjett, ble det ei lagt opp til Norgespris for studentboliger.

Regjeringen foreslår heller å øke tilskuddet til studentveier med 65 millioner kroner, som følge av at de ikke omfattes av strømstøtteordningene. Forslaget er en midlertidig løsning.

Samtidig ønsker regjeringen å sette av ytterligere 10 milliarder til strømstøtteordningen.

Studentboliger får fortsatt ikke strømstøtte

Bakgrunnen for forslaget

- + I juni 2025, etter lengre tid med høye og uforutsigbare strømpriser, innførte regjeringen «Norgespris» på strøm. Ordningen skulle gi forutsigbare strømpriser året rundt.
- + Regjeringens opprinnelige ordning utelot mange av samskipnadenes studentboliger, fordi mange boliger ofte var knyttet til samme strømmåler, og strømmåleren derfor overgikk forbruksgrensa på 5000 kWh per måned.
- + Det er kun studentboliger med egen strømmåler som kan tegne avtale om Norgespris. Av SiOs 10 000 boliger, gjelder det om lag 700.
- + Forsknings- og høyere utdanningsminister, Sigrun Aasland omtalte det som «en glipp» at studentboligene var utelatt, mens Sunniva Holmås Eidsvoll (SV) kalte det «en slurvfeil fra regjeringen».
- + I april vedtok Stortinget, etter forslag fra SV, at studentboliger skal innlemmes i dagens strømstøtteordning eller få tilstrekkelig kompensasjon. Vedtaket gjelder kun studentboliger under samskipnadene og aktuelle stiftelser.

len sin i revidert nasjonalbudsjett, slik stortingsflertallet har bestemt i april i år, sier NSO-lederen.

Arbeiderpartiet er avhengig av støtte fra flere partier for å få gjennomslag for budsjettet, og må samarbeide med både SV, MDG, Senterpartiet og Rødt for å få flertall.

KD: Vil komme tilbake til saken

I en e-post til Universitas skriver Kunnskapsdepartementet at Stortinget har bedt regjeringen utrede hvordan en strømstøtteordning for studentboliger kan innrettes.

«En mulig midlertidig løsning i 2026 er å øke tilskuddet til studentvelferd med anslåtte merkostnader for samskipnadene og studentboligstiftelsene», skriver de.

Hadde jeg vært student i dag, så hadde jeg vært forbannet

Grunde Almeland (V), medlem av Stortingets energi- og miljøkomité

En slik anslått merkostnad er på 65 millioner kroner i 2026.

«Kunnskapsdepartementet og Energidepartementet fortsetter arbeidet med en utredning med sikte på å finne en varig løsning for studentene. Vi vil komme tilbake til saken på egnet måte når alternativer er vurdert».

universitas@universitas.no

sent av økningen er direkte knyttet til de økte strømutgiftene.

Men disse treffer altså svært få studentboliger.

– Dette er stryk fra regjeringa Utdanningspolitisk talsperson i SV, Sunniva Holmås Eidsvoll, kaller det «parodisk».

– Dette er stryk fra regjeringa på å vise at de skjønner situasjonen der ute for studentsamskipnadene og studentene som bor i

budsjettet, så bør de kunne klare å finne rom til studentene også.

Erling Sande fra Senterpartiet ønsker også at studentboligene skal få Norgespris. Han retter pekefingeren mot regjeringen.

– Det må gjøres en jobb her, og den jobben har de ikke gjort. Hvis de nå skal komme tilbake, må en spørre seg når det blir, sier Sande.

blaffen i studentene og flertallet i Stortinget som vedtok at en strømstøtteordning for studentene skulle være på plass innen i dag, sier Almeland, som er medlem av Stortingets energi- og miljøkomité.

– Tar ikke ansvar

Heller ikke samarbeidsorganet for alle landets studentsamskipnader, er fornøyd.

Når de har prestert å sette av 10 milliarder til Norgespris i budsjettet, så bør de kunne klare å finne rom til studentene også

Sunniva Holmås Eidsvoll (SV), utdanningspolitisk talsperson

studentboliger.

– Vil dere fokusere på dette i forhandlingene?

– Nå har ikke forhandlingene begynt ennå. Det her er det regjeringa som har ansvar for å følge opp. Når de har prestert å sette av 10 milliarder til Norgespris i

Også Venstres Grunde Almeland, som nok ikke kommer nær forhandlingsbordet, er skuffet.

– Hadde jeg vært student i dag så hadde jeg vært forbannet. Samtidig som regjeringen kaster 10 ferske milliarder i strømstøtte etter de med hytte og boblebad gir de

– Vi er svært skuffet over at Arbeiderpartiet selv ikke tar ansvar og rydder opp i egne feil. Med dette forslaget legger de ansvaret for opprydningen over på forhandlingene, istedenfor å ta konsekvensen selv, skriver Rita Hirssum Lystad, styreleder i Samskipnadsrådet i en

pressemelding.

Studentsamskipnaden SiO (SiO) har tidligere varslet at de vil øke husleien med fem prosent fra 1. august, hvor 1,8 prosent av økningen er direkte knyttet til de økte strømutgiftene. Blindern Studentehjem vil kreve inn et energitillegg på totalt 4000 kroner per beboer. Tillegget vil bli fordelt på tre innbetalinger i løpet av våren.

– Både energiministeren og statsråd for forskning og høyere utdanning har vært tydelige på at dette er en feil. Dette er som finansministeren sier «en revidering av budsjettet», å korrigere feil i en etablert ordning hadde jeg forventet at var en del av dette, fortsetter Lystad.

Leder for Norsk Studentorganisasjon (NSO) Sigve Næss Røtvold deler skuffelsen.

– Det er helt utrolig at studenter som står i en sårbar økonomisk situasjon, ikke inkluderes i strømstøtteordningene som resten av samfunnet. Vi er skuffet over at regjeringen ikke har korrigert fei-

SIKTER HØYT: Ida Helene Imenes (20) vil helt til topps.

UTFORDRER: Kjersti Nilsson Hannestad (27) er årets utfordrer fra sidelinja.

FARVEL, BI: Jo Hammervold (21) stiller som seg selv denne gang.

To veteraner, to un

Lederkandidatene til Velferdstinget i Oslo og Akershus står klare. Hvem skal bestemme over studentenes velferd?

Valg i Velferdstinget

Tekst Kristine Heier
Foto Emil Kvebæk Øvretveit

Bak lukkede dører og kryptiske forkortelser skjuler en av Oslo-studentenes viktigste maktkamper seg. Den 1. juni skal Velferdstinget i Oslo og Akershus (VT) bestemme hvem som får ansvaret for studentvelferden. Da skal de fire medlemmene i Arbeidsutvalget (AU) velges, inkludert leder og nestleder.

Storesjef

Ida Helene Imenes er 20 år og nåværende nestleder i VT. Hun gikk ett år på Fred- og konfliktstudier på MF før hun begynte i VT. Nå vil hun helt til topps.

– Jeg tror mange studenter ikke vet hva Velferdstinget er eller hva de gjør. Kan du forklare rollen deres veldig enkelt?

– Velferdstinget er det øverste politiske organet for studenter i Oslo og Akershus for alt som har

med velferd å gjøre, forklarer Imenes.

Hun forteller at VT vedtar politikk for alt i studenttiden som ikke gjelder det akademiske. Den politikken tar de så med videre til diskusjoner med Studentsamskipnaden SiO. Arbeidsutvalget har ansvaret for den daglige driften av VT.

– Jeg kjenner organisasjonen kjempegodt. Jeg tror absolutt erfaringen min som nestleder er en styrke, sier Imenes.

Imenes kommer til å tjene rundt 390 tusen kroner i året, hvis hun blir leder.

– Er det en rettferdig lønn?

– Jeg synes det. Vi er her hver dag fra 8-16, men resten av livet går også til dette. Vi bruker kledene og helgene våre på vervet.

– Vi er deres vaktbikkjer

I fjor fikk VT kritikk fra representanter fra Norges idrettshøgskole for at de mindre institusjonene ikke får mulighet til å delta på lik linje som større institusjoner.

– Selvfølgelig er det viktig at de mindre har en stemme. Vi må ha en tett kommunikasjon og spørre om når de mindre institusjonene ønsker møter, sier Imenes til kritikken.

– Vil du gjøre en innsats for å gjøre VT mer synlig?

– Absolutt. Det er viktig at studentene vet hvem vi er og hva vi gjør. Vi må være mer i sosiale medier, andre medier og på plakater,

sier hun.

– VT har vedtatt at SiO må overføre Studentehuset i Schultz' gate til en egen stiftelse. Uaktuelt, svarer SiO. Hvordan reagerer du om SiO fortsetter å nekte?

– Vi står støtt på den resolusjonen, og kommer ikke til å rikke

Studentøkonomi er studenthverdag

Kjersti Nilsson Hannestad (27), lederkandidat

på oss. Vi er deres vaktbikkjer, og skal holde dem hardt i tøylene, sier hun.

Hun trekker samtidig frem at relasjonen til SiO er god og konstruktiv.

Underdog

Men nestlederen er ikke trygg ennå. Kjersti Nilsson Hannestad er 27 år gammel og stiller også til valg som leder av Arbeidsutvalget. Hun fullfører en bachelor i anvendt psykologi ved Oslo Nye Høgskole (ONH) dette semesteret.

– Kjenner du deg litt som en utfordrer fra sidelinja?

– Ja, hvis det var en pen måte å si underdog på. Ida Helene har mye kunnskap om VT, men jeg kan bidra med nye kunnskaper og perspektiver. Selv om man fø-

ler seg som en underdog, så bør man stille om man har lyst, mener Hannestad.

– Jeg er utrolig hardtarbeidende, en arbeidsmaur og border colliie samtidig. Når jeg får det kunnskapsgrunnlaget Ida har, er jeg en minst like god kandidat.

Studentøkonomi er studenthverdag

Hannestad har vært landsstyrrerepresentant i Norsk Studentorganisasjon (NSO) for ONH. Hun er også bevisst på hvor lite studentene vet om studentpolitikk og Velferdstinget:

– Typisk for oss på en liten skole er at engasjement er vanskelig. Det er vanskelig å fylle verv. Synlighet der må jobbes aktivt med, sier hun.

– Hva er din kampsak?

– Hjertesaken min er studentøkonomien, særlig når det gjelder bolig. Jeg mener økonomien er grunnstenen i studentfrivillighet, psykisk og fysisk helse. Studentøkonomi er studenthverdag, og studenthverdag, det er hver dag.

Kampen om andreplassen

Jo Hammervold (21) er andreårs finansstudent ved BI, og stiller

som nestleder. Hammervold har sittet som Head of External Affairs i BISO i ett år. Det innebærer det øverste politiske ansvaret og rollen som delegasjonsleder i VT.

– Hva gjør at akkurat du passer til rollen som nestleder?

– Nestlederen i AU har mest fokus på det organisatoriske. Det har jeg spisskompetanse i fra BISO. Min hjertesak er at alle skal kunne engasjere seg, og for det trenger man en organisasjon som fungerer, sier han.

I 2024 kuttet VT den økonomiske støtten til Radio Nova med 230 000 kroner. Hammervold ønsket ifjor å kutte støtten til Radio Nova og Universitas ytterligere, med til sammen 450.000 kroner.

– Har du endret mening?

– Når jeg er representant for BISO, er jeg bundet av BISOs politikk. Det vil ikke påvirke meg i rollen som nestleder. Nå stiller jeg som Jo Hammervold.

– Og hva mener Jo Hammervold?

– At det ikke er en politikk jeg vil videreføre. Men jeg vil fortsette å være kritisk i forarbeidene til tildelingsprosessene. Jeg vil sikre at alle har samme kompetanse til å skjønne hva regnskap og budsjett er, for å myndiggjøre alle til å ta en god demokratisk avgjørelse, forteller han.

– Har studentmediene en viktig rolle for studentdemokratiet?

– Ja, mediene er viktige for studentdemokratiet. Det har jeg aldri motsagt.

gen, ikke BISO. **HELSEPOLITISK:** Johanne Sofie Anderson (29) vil ta helsefagskompetansen til studentpolitikken.

derdags

Helsefag møter politikk

Johanne Sofie Anderson (29) er Hammervolds motkandidat. Hun fullfører for øyeblikket utdannelsen som sykepleier. Hun har sittet i Velferdstinget i tre år, som representant for VID vitenskapelige høyskole.

Anderson mener hun vil ta med seg mye av erfaringene fra helsevesenet inn i studentpolitikken:

– I helsevesenet er det mye organisatorisk. Jeg vil ta med meg evnen til å strukturere arbeidshverdagen inn i vervet, forteller hun og fortsetter:

– Jeg har sykt mye overskudd, og har arbeidskapasitet til å støtte de andre der det trengs.

– *Hvordan skiller du deg fra den andre nestlederkandidaten?*

– Jo er veldig organisatorisk er-

Vi må få ut ordet!

Johanne Sofie Anderson (29),
nestlederkandidat

fare og superkvalifisert. Jeg er litt underdog på det feltet. Jeg ville nok vært mer ute på gulvet, og jeg tror man trenger forskjellige type folk for å utfylle AU.

– *Hva er kampsaken din?*

– Typisk for helsefag, så kjemper jeg for lavterskeltilbud for å styrke studentenes psykiske helse. Jeg vil kartlegge køene til de forskjel-

Velferdstinget på én, to, tre

+ Velferdstinget i Oslo og Akershus (VT) er studentenes øverste politiske organ i velferdssaker opp mot Studentsamskipnaden SiO

+ De representerer studenter i Oslo og Akershus.

+ Valgmøtet i Velferdstinget avholdes 1. juni

+ Nytt Arbeidsutvalg (AU) skal velges for perioden 2026-2027.

+ Arbeidsutvalget (AU) har ansvar for den daglige driften av VT og oppfølging av studentvelferdspolitikken.

+ AU fungerer som bindeledd mellom studentene, SiO og myndighetene

+ To kandidater stiller til ledervet: Ida Helene Imenes og Kjersti Nilsson Hannestad

+ Til nestledervet stiller Jo Hammervold og Johanne Sofie Anderson

lige tilbudene, og se hvor støtten trengs mest.

Anderson er også opptatt av VTs mangel på synlighet:

– Vi må få VT ut på de små institusjonene. Ingen der vet om mulighetene for å påvirke studentlivet. Vi må få ut ordet!

universitas@universitas.no

STUDENTJOBB

Studerer på reise

Når Chiara Tambuscio Kloster (22) ikke sitter på Blindern finner du henne oppe i skyene.

Studentjobb

Tekst Ask Bjelvin
Foto Sigrid Ewing

– Jeg flyr alt som Norwegian flyr, forteller Chiara Tambuscio Kloster (22). Hun har jobbet i en 100 prosent stilling som flyvert i et halvt år samtidig som hun studerer samfunnsøkonomi på Universitetet i Oslo.

Vanligvis har hun base i Oslo og reiser til ulike steder, både hjemme i Norge og i utlandet.

– Men Norwegian har baser andre steder òg. Man blir sendt på kule *sidequests* hele tiden.

Kloster liker at hverdagen aldri er lik.

– Jeg ble flytta til den spanske basen, da var det veldig kult å få fem dager i Barcelona. Da ble det mye tid til å se byen når jeg ikke jobbet. Det var også hyggelig å få nye venner, selv om man ikke møter dem så ofte.

Intens kursing

Det var bestevennen som anbefalte henne å søke på jobben. Etter flere intervjuer under var det tid for en måned med kurs i Stockholm.

– Det er som et veldig intenst semester på universitetet, forteller Kloster.

På kurset er det sikkerheten som er i fokus.

Jeg vil føle at jeg har blitt kjent med verden før man begynner å få mer ansvar.

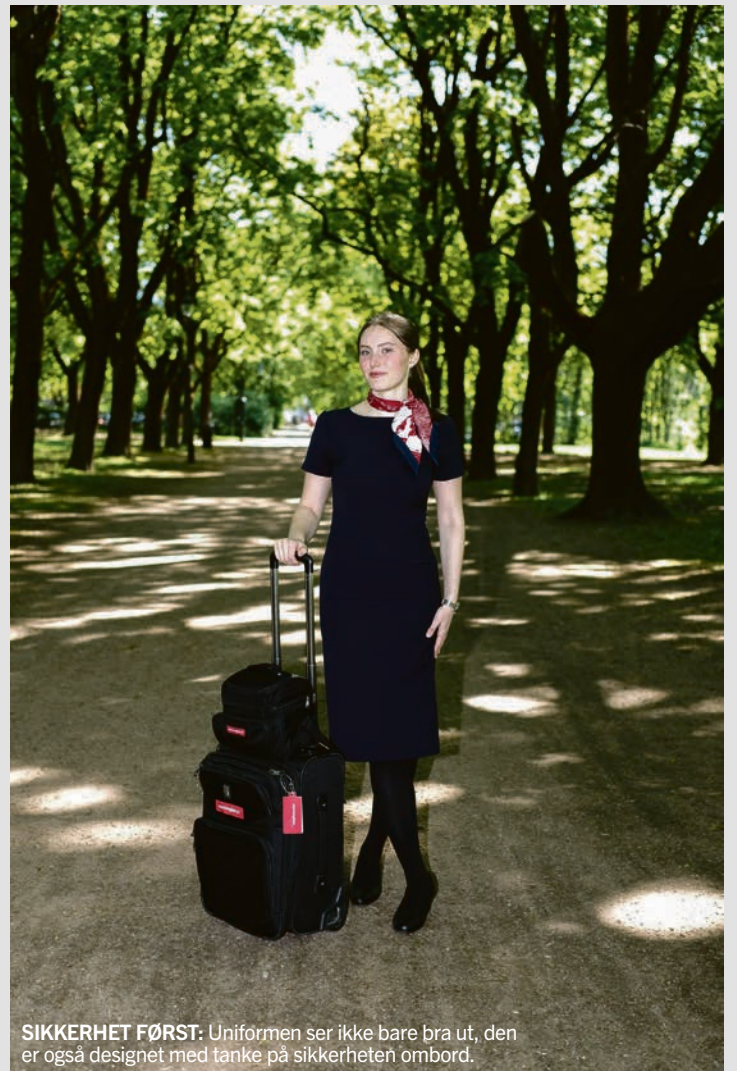
Chiara Tambuscio Kloster (23), student og flyvertinne

– Da lærte vi mye om sikkerhet og det medisinske rundt jobben. Hvis det skulle skje noe. Det var betryggende å se at kurset er seriøst, og at det er veldig strenge krav for å bestå.

– *Hva blir konsekvensen hvis man stryker?*

– Det vet jeg ikke. Jeg klarte faktisk å få helt full pott på alt. Det var veldig deilig.

Kurset kom samtidig som Kloster hadde eksamensperiode hjemme på Blindern. Heldigvis

SIKKERHET FØRST: Uniformen ser ikke bare bra ut, den er også designet med tanke på sikkerheten ombord.

fikk hun en måned fri etterpå for å fokusere på studiene.

Lesing på tur

– Jeg har lyst til å studere så mye jeg kan. Jeg synes det er veldig gøy å studere, forteller Kloster.

Jobben gjør det mulig å kombinere studier med reising.

– Jeg vil føle at jeg har blitt kjent med verden før man begynner å få mer ansvar. Denne jobben er perfekt for å kunne både reise, studere det jeg vil, og samtidig spare penger.

Det hender ofte at Kloster tar med seg pensum når hun er ute og reiser.

– Man får alltid mye mer tid til å lese enn man tror, selv om man tenker «nå er jeg sliten».

– For meg så er det en *win-win*, men du må jo like jobben for å gjøre det.

Men seirene kommer ikke alltid enkelt. Selv om hun liker jobben, synes Kloster det er krevende å jobbe 100 prosent mens man studerer.

– Jeg mister veldig mange forelesninger, så jeg må egentlig lese det meste selv.

Selv om det er litt stressende med selvstudier, har hun noen gode hjelpere oppe på Blindern.

– Heldigvis har jeg mange

gode venner som hjelper meg hvis jeg ikke forstår noe fra forelesningslidene.

– Så hvis man er litt disiplinert, så får man til det man har lyst til.

Goder og utfordringer

Kloster for ikke bare muligheten til å reise på jobb. Man får også tilgang til å kjøpe billige flybilletter når man skal på ferie.

– Jeg har fått reist til Brasil, Sardinia, Milano, Den dominikanske republikk, Alicante, mye rundt i Nord-Norge. Snart skal jeg til Buenos Aires.

Man blir sendt på kule sidequests hele tiden

Chiara Tambuscio Kloster (23),
student og flyvertinne

Men yrket setter også spor. – Jeg slapper litt mindre av når jeg flyr uten å være på jobb, ikke på en dårlig måte. Jeg er bare veldig forberedt.

– Da er det i verste fall en annen person som vet hva man skal gjøre hvis det skulle skje noe.

universitas@universitas.no

MIN STUDIETID

– Grønnskolling fra bygda

SIDEKICK-LØS: Steinar Suvatne skal stå på egne bein i Debatten-studioet.

Steinar Suvatne banet sin vei gjennom Blindern, Radio Nova og PFU. Nå blir han programleder i NRKs Debatten.

Min Studietid

Tekst Albert Randsborg
Foto Sigrid Ewing

– Jeg tror ikke jeg trivdes så godt det første året, egentlig. Men etter hvert ble det veldig bra.

Steinar Suvatne snakker om studiestarten på Universitetet i Oslo (UiO). Nylig ble han kronet til NRKs Debattens nye programleder. Mer om det snart.

Dannelsen

Men først: Som 19-åring vendte Suvatne snuta fra Søgne i det sørlige bibelbeltet til Oslo.

– Det føltes som det naturlige stedet å dra.

– Du så på Oslo som en studentby, altså?

– Ja, men det er jo egentlig ikke det. Jeg tenkte at jeg kom til å ende opp her uansett. Kanskje jeg kunne vært kul og tatt bachelorgrad i Bergen og master her. Nå har jeg ikke tatt master, da.

Sørlendingen ser tilbake på studietiden som en dannelsesprosess:

– Jeg husker følelsen av å kom-

Steinar Suvatne

+ 38 år gammel fra Søgne i Agder

+ Har en bachelorgrad i statsvitenskap ved UiO og et årsstudium i amerikansk politikk ved University of Connecticut.

+ Har jobbet i Dagsnytt 18, P2, Dagbladet, Nettavisen og Radio Nova.

+ Skrev i 2024 boka Partiet – en innsideberetning om Arbeiderpartiets fall med Jørgen Gilbrant.

Kilde: Lindesnes Avis, Dagens Næringsliv

me hit som en grønnskolling fra bygda. Den milde angsten de første ukene som student. Hvordan i helvete får jeg kjøpt billett til trikken, liksom?

Suvatne beskriver seg som en ambisiøs ung student.

– Jeg var en type som ville liste opp ting på CV-en. Jeg var med i fagutvalget og sånne ting, og så var jeg UD-praktikant. Jeg utveksla til Connecticut, men trivdes så godt at jeg spurte om jeg kunne bli et halvt år til.

– Av alle steder å dra, så dro du til Connecticut?

– Jeg vurderte egentlig Japan, men jeg feiga ut på det. Da ble det USA.

Baseballcaps og karabinkrok

Som fersk student ville Suvatne bli diplomat. Han landet senere på at det var journalist han måtte bli. Det startet med en telefon fra NRK.

– De ringte og spurte om jeg kunne tenke meg å jobbe som researcher i Dagsnytt 18. Med en gang jeg kom inn der, skjønnte jeg at det var dette jeg ville. Jeg så hvor kule liv de har.

Han vet hvem han skal takke.

– Hadde jeg ikke begynt i Radio Nova, så hadde jeg ikke stått her nå. Det er 100 prosent sikkert.

Suvatne var en del av Radio Nova-programmet *Du skulle ha vært der* med Christian Ingebrethsen og Hege Gaarder Nordlie. Det ble beskrevet som «en kvinne og to menn klar for å spre gode historier, personlige anekdoter og littegrann humor.»

– Det fine med Radio Nova er at man kunne gjøre sånne ting. Vi var veldig tidlige med podkast, og ganske mange hørte på.

– Studentradioen i Bergen intervjuet Radio Nova i mars 2013. Der ble du beskrevet som sidekick, kapitalist og moteløve. Er det fortsatt tilfelle?

– Jøss, det var nytt for meg. Sidekick er jeg ikke lenger, i hvert fall! Jeg har jo vært i duo en stund med Jørgen Gilbrant, men nå må

jeg stå på egne bein. Jeg tror heller ikke jeg er mer kapitalist enn noen andre. Om jeg er moteløve, får noen andre bestemme, sier Suvatne med baseballcaps og karabinkrok i buksa.

Tilbake til Marienlyst

– Du har store sko å fylle i Fredrik Solvang.

– Veldig store sko å fylle! Det er ærefullt å bli plukka ut til å være hans etterfølger. Jeg tror ikke jeg klarer å være ham, så jeg må jo være meg selv og sette min vri på programmet. Men Fredrik Solvang er en uredd journalist, og det håper jeg at jeg også er.

I høst gikk Suvatnes kommende kollegaer og NRK-kommentatorer Tone Sofie Aglen og Lars Nehru Sand på en aldri så liten blemme. Det ble publisert et podkastklipp hvor de kalte Gilbrant og Suvatne for «ekstreme» og at de ikke orket å høre på podkasten til Nettavisen-duoen.

– Har forholdet blitt varmere siden den gang?

– Du må få med at de mente vi var ekstremt skrytete! Ikke ekstreme på annet vis. Vi ga Tone Sofie rett i at vi hadde vært skrytete, da. Så bestemte vi oss for at ingen skulle være så flinke til å ikke skryte som oss. Nå er vi kanskje best i Norge til å ikke skryte.

I 2024 ble Suvatne for alvor kjent for offentligheten da han og makkeren Gilbrant publiserte boka *Partiet* om Arbeiderpartiets fall. Utgivelsen høstet mye kritikk, blant annet for flere faktafeil.

Nå er vi kanskje best i Norge til å ikke skryte

– Hva skjedde der?

– I den boka er det kanskje 2500 faktaopplysninger. Folk gikk gjennom den med lupe, og vi endte opp med å måtte rette en håndfull eller to av dem. Men det må sies at ingenting var substansielt.

– Du har også blitt felt tre ganger i Pressens Faglige Utvalg i år?

– Altså, jeg har blitt felt i PFU tre ulike ganger i mitt liv. Alle tre var tilfeldigvis på samme møte, så det var jo pangdebut. Nettavisen var uenig i alle tre. Så ble vi også klaget inn på mange punkter som vi ikke ble felt på.

Rivaleri

– Du var aldri med i Universitas, da?

– Nei! Den gang likte jeg radio mye bedre enn å skrive. Vi syntes jo at Universitas var irriterende strebete, akkurat som at Radio Nova sikkert var irriterende rølpete. Har dere mye med hverandre å gjøre nå?

– Vi har årlig fotballkamp.
– Ja, den har jeg vært med å spille! Jeg skjønner ikke hvorfor det var så seriøst. Heldigvis var det en bankett etterpå på kvelden, hvor man kunne bli venner igjen.

– Så du heier på Radio Nova i fotballkampen neste uke?

– Ja, absolutt. Nova forever!

– Det tror jeg ikke jeg tar med i saken.

AVVENTENDE: Theodor Bredal-Thorsen (24) mener KI i sensur bør anvendes med forsiktighet.

Vil la KI sensurere eksamen

En KI-modell skal vurdere eksamensbesvarelser ved Universitetet i Oslo. Man skal være forsiktig med å ta den for god fisk, mener student.

Kunstig intelligen

Tekst Åsne Skeie
Foto Adrian Heggem Misfjord

– Det er skremmende hvis KI kan ha makten til å stryke noen. Det sier statsvitenskapstudent

Theodor Bredal-Thorsen (24). Ved Universitetet i Oslo (UiO) er et nytt forskningsprosjekt i gang med å finne ut om kunstig intelligens (KI) kan reprodusere karakterene som menneskelige sensorer satte på eksamen i anvendt statistikk i statsvitenskap høsten 2025. Bredal-Thorsen er blant dem

som har gitt tillatelse til at hans gamle eksamensbesvarelse inngår i prosjektet.

Mindre bias

Prosjektet kommer i kjølvannet av at regjeringens utvalg for bruk av kunstig intelligens i høyere utdanning, Malthe-Sørenssen-utvalget,

før jul anbefalte at universiteter og høyskoler bør teste KI-modeller til eksamensvurderinger

Bredal-Thorsen stiller seg som utgangspunkt positiv til at KI tas i bruk som beslutningsstøtte i eksamenssensuren, men frykter at man som sensor kan komme til å lene seg for mye på KI-modellens vurdering:

– Man skal være forsiktig med å ta den for god fisk.

Motsatt er man alltid overlatt til sensors tilfeldigheter og biasers dersom man ikke bruker KI, mener han.

– En datamaskin har kanskje færre tilbøyeligheter enn et menneske – hvis man tror på det.

Blir ikke påvirket av sult

Statsvitenskapsstudenten får støtte av lederen av prosjektet og førsteamanuensis ved Institutt for statsvitenskap (ISV), Håvard Strand. Han mener at KI i sensurarbeidet kan øke kvaliteten på den

Bredal-Thorsen er enig i at prosjektet har valgt riktig emne å teste KI-sensur på.

– Eksamen har ganske skjematisk oppgaver og sensuren blir fort matematisk, mener han.

Prosjektleder Strand forklarer at de vil bruke KI til å sette karakterer på hver deloppgave og så gå inn og se nøye på de deloppgavene der det er stort avvik.

«Fra tidligere forskning er det grunn til å tro at KI kommer til å gi færre topp- og bunnkarakterer. I vår sammenheng er det da interessant å se hvilke oppgaver KI ikke greier å gi full uttelling for», innvender Strand.

Begrenset av loven

Beslutningsprosessen ved UiO rundt bruk av KI i undervisning er på nåværende tidspunkt begrenset av Universitets- og høyskoleloven §11-7, som forbyr automatisert sensur.

Strand avviser derfor at det er

KI kan frigjøre ressurser til undervisningsaktiviteter der læring faktisk skjer

Håvard Strand, førsteamanuensis ved UiO

samlede sensurprosessen.

«KI kan være mer objektiv og mindre påvirket av forskjellen mellom sensorer, forskjellen mellom hvor i bunken man ligger og forskjellen mellom før og etter lunsj», skriver Strand i en e-post til Universitas.

– Hvordan sikrer dere at KI ikke systematisk favoriserer bestemte skrivemåter? Med tanke på studenter som svarer kreativt eller utradisjonelt.

«Fra egen praksis som sensor så vet jeg jo at jeg lar meg påvirke av språk. Før var det også et spørsmål om håndskrift, det har vi heldigvis lagt bak oss. Hvis vi skal bruke KI som sensor, må vi ha solid forskning i bunn, og her må mange ulike stemmer fra ulike miljøer bidra for å få fram et bredt bilde».

Begrenset bruksområde

Førsteamanuensis ved Høgskolen i Østfold, Kristin Hagemann, har tidligere uttalt seg kritisk om fraværet av språkvitere og humanister i Malthe-Sørenssen-utvalget. Hun frykter at vi risikerer å overse språkets kobling til kritisk tenkning og kunnskapsutvikling dersom vi lener oss for mye på KI. Det gjelder også bruken av KI til sensurering:

«Det vi gjør sjeldent blir vi dårlige til. Jeg bekymrer meg for at vi ikke er klar over hva vi mister når vi outsourcer deler av aktiviteten vår, og at vi dermed ikke kan overskue konsekvensene det kan få», skriver hun i en e-post til Universitas.

Hun poengterer at sensuren av et fag som anvendt statistikk nok er bedre egnet til KI-støtte enn en eksamen som innebærer lengre tekstvar.

snakk om å overlate sensurarbeidet fullstendig til KI, men at man kan forestille seg at det i fremtiden åpnes for nye eksamenshybrider der KI i større grad tar seg av sensuren av standardiserte oppgaver, og menneskelige sensorer vurderer svar som krever større tolkningsrom.

– Kan du forestille deg at dere tar i bruk KI i sensur av eksamener som krever lengre tekstvar i besvarelsene?

«Absolutt», svarer han.

Alternative former for testing

Det er imidlertid viktig at man ikke låser seg i en bestemt oppfatning av hva eksamen er, påpeker Strand. Han trekker frem et tenkt scenarie der KI spiller rollen som eksaminand, og studenten som sensor som skal vurdere KI-modellens prestasjon. Her er det studentens evne til å stille relevante oppfølgingsspørsmål som gir uttelling. Til slutt vil studenten få karakter av en menneskelig sensor.

Han mener at bruken av KI i sensur kan gjøre at nye måter å tenke på blir mer realistiske.

«Det overordnede målet med prosjektet er mer og bedre læring. KI kan frigjøre ressurser til undervisningsaktiviteter der læring faktisk skjer».

UiOs forskningsprosjekt skal gjøre bruk av UiO GPT, en modell levert av det amerikanske selskapet OpenAI. Strand understreker at eksamensbesvarelser er å anse som gule data i personvernøyemed, og at besvarelsene ikke vil kunne brukes til trening av OpenAIs modeller generelt.

Bruker titalls millioner på praksisplasser

Medisinutdanningene i Norge sliter med å finne nok praksisplasser til studentene sine. Nå etterspør de at kommunene tar mer ansvar. Nei, svarer kommunene.

Praksis

Tekst Tora Danielsen og Ella Jørgenvåg Svendsen
Foto Ella Jørgenvåg Svendsen

De fire medisinske fakultetene i Norge bruker «uforholdmessig mye ressurser» på å fikse praksisplasser for studentene sine. Det skrev fire dekaner ved de medisinske fakultetene ved Universitetet i Oslo (UiO), Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU), Universitetet i Tromsø (UiT) og Universitetet i Bergen (UiB) i et brev til Helse- og omsorgsdepartementet i januar.

Dekanene påpekte at kommunene i for liten grad anser praksisplassene som en ressurs og rekrutteringsarena. Som følge av dette må universitetene bruke mye tid på administrativt arbeid til å forhandle fram kortsiktige ordninger og avtaler om praksis i primærhelsetjenesten og hos fastleger.

– Det går utover andre ting som vi kunne gjort for å løfte kvaliteten på andre deler av studiet, sier prodekan ved Det medisinske fakultet ved UiO, Magnus Løberg.

Nå etterspør dekanene andre måter å organisere praksisordningen på, og at mer ansvar blir lagt på kommunene.

På toppen av alt annet

Tall Universitas har fått innsyn i, viser at det medisinske fakultet ved UiO brukte 20,8 millioner kroner på praksisutgifter i 2025. Dette går blant annet til å ansette fastlegene som praksisveiledere, men også til å finne bolig for studentene i praksisperioden.

Ressursbruken dekanene sikter til gjelder både dette økonomiske aspektet, men Løberg påpeker at det også omfatter andre ting:

	2021	2022	2023	2024	2025
UiO	-	17,4	18,5	19,7	20,8
NTNU	-	-	8,10	8,43	8,46
UiT	-	6,8	8,07	9,8	11,7
UiB (inkluderer også odontologisk)	10,9	11,9	12,5	12,7	15,3

TABELL: Utgifter til praksisplasser i primærhelsetjenesten (tall oppgitt i millioner)

– Det som ikke er synlig gjennom pengene, er den innsatsen som gjøres for å ivareta dette nettverket av allmennpraktikere som er ganske betydelig. Det er mye kommunikasjon som foregår.

De fleste av dagens praksisavtaler er med enkeltfastleger som veileder noen få studenter i året, ifølge Løberg. For dette får de en liten ansettelse på 5-20 prosent på universitetet som lønn for jobben. Dette krever mye administrativt arbeid, som for eksempel å holde på avtaler med fastleger og inngå nye år etter år.

– Det blir av ulike årsaker en del utbytting av fastleger, og det å rekruttere nye er ikke så veldig lett, forklarer han og legger til:

– Det er ikke sånn at kommunehelsetjenesten har noe sørgefor-ansvar. Så da gjør fastlegene det hvis de har lyst. Å ta på seg praksisveilederjobben krever at det er noe man vil gjøre på toppen av alt annet.

Sykehusenes oppdrag

Løberg sammenligner ordningen med den andre praksisperioden man har på femte året av studiet som foregår på sykehus. Sykehusene har nemlig et utdanningsoppdrag fra øverste hold, Helse- og omsorgsdepartementet (HoD).

– Det er en del av deres budsjet-

Praksisplass i primærhelsetjenesten

+ Praksisen på medisinstudiet skjer i femte studieår og er delt inn i to: én på sykehus og én i primærhelsetjenesten. Ved UiO varer hver periode i seks uker.

+ Primærhelsetjenesten er helse-tjenester utenfor sykehus, som fastlege, sykehjem, legevakt og helsestasjoner. Dette ansvaret ligger under kommunene.

+ Sykehusene har som en av deres hovedoppgaver å utdanne helsepersonell. Primærhelsetjenesten har ikke den samme lovfestede oppgaven.

ter, og da er det ikke noe spørsmål om de skal gjøre det. Det er veldig mye enklere for oss, sier han.

– Man burde på et eller annet vis legge sterkere føringer eller insentiver for at kommunene også skal bidra i utdanningsoppdraget, sier han.

Løberg mener at kommunene har bedre oversikt over sine fastleger, noe som vil gjøre det lettere å rekruttere.

– De vet hvilke fastleger som har kapasitet, hvem som har interesse og kompetanse. For oss så blir det ganske tilfeldig hvem som kjenner hvem.

Flue på veggen

Leder i Medisinsk fagutvalg (MFU) ved UiO, Marcus De Boer (24) forteller at studenter har rapportert ulik kvalitet i tilbudet man får i praksis hos fastlegene:

– I noen tilfeller opplever studentene at de får ta aktivt del og være mye med, mens andre sitter der og føler at de er en flue på veggen i fastlegens hverdag, sier De Boer.

– Man kan jo argumentere for at dersom det hadde vært mer faste avtaler, så kan det være at man

AVLASTNING: Studentleder på Det medisinske fakultet Marcus De Boer (24) mener at studenter også kan være en potensiell ressurs til å avlaste fastlegene.

hadde opplevd mindre variasjon i tilbudet man får, legger han til.

Etter MFUs forståelse er studentene jevnt over fornøyde med tilbudet og synes UiO gjør en god jobb, til tross for varierende praksis, understreker De Boer.

– Men det er selvfølgelig synd når det er ressurser som kunne vært brukt på studentene på andre måter. Det får jo være opp til fakultetet hvordan man vil disponere de ressursene. MFU har ikke noen klar tanke om hvordan fakultetet ellers bør bruke pengene.

Skjulte kostnader

Prodekan Løberg tror at det ulike utbyttet av praksisperioden studentene opplever, kan ha en sammenheng med utfordringene universitetet står overfor.

– De formelle kravene til hva praksis skal inneholde, er de samme for alle, men hvordan dette omsettes i praksis, varierer nok en god del.

– Vi har trådt litt forsiktig når det gjelder å stille veldig høye krav til praksisveilederne.

De er bekymret for at det kan føre til at veiledere trekker seg.

– Hvis kommunene hadde hatt et tydeligere ansvar, så kunne vi også stilt litt tydeligere krav til praksis, og vi tror at utbyttet for studentene kunne vært enda bedre. En annen «skjult kostnad» er at ansatte ved fakultetet får mindre tid til å veilede studentene.

– Vi tror at utbyttet for studentene kunne vært enda bedre hvis vi hadde hatt en tydeligere plan, slår han fast.

Kommunene vil ikke ta ansvar

Miert Lindboe, medisinsk fagsjef i Kommunesektorens organisasjon (KS), kjenner seg ikke igjen i beskrivelsen av at kommunene ikke ser praksisperioden som en ressurs- og rekrutteringsarena.

– Omtrent alle jeg har snakket med av leger synes det er gøy å ha studenter, forteller han.

Likevel peker han på andre utfordringer kommunene og legekantorene står ovenfor for å ha muligheten til å ta i mot en stu-

LEGENETTVERK: Prodekan Magnus Løberg forteller at mye av arbeidet de gjør går til å holde på et nettverk av allmennpraktikere.

dent i praksisperioden:

- Det krever mye utstyr, kontorplass og steder å være for studentene. Det er utfordrende å få tak i, for det å ha kontorplass for fastlegekontorer er ofte ganske krevende og økonomisk dyrt.

- Hvordan stiller dere dere til forslaget om å legge et utdanningsansvar på kommunene?

- Det blir veldig feil at kommunene skal ha det, for det er veldig stor forskjell på hvilken kompetanse kommune A og kommune B har, svarer Lindboe men understreker at han forstår universitetets perspektiv.

- Kommunene har allerede fryktelig mye de skal gjøre. Hvis man legger på én oppgave til, da blir det jo noen ting man må nedprioritere av lovpålagte oppgaver, slår Linboe fast.

- Det er viktig at de får praksis og får sett hvordan det er ute i kommunen. Vi erkjenner problemet, men vi vet ikke løsningen vi heller.

Bli møkkete på henda

Løberg understreker at han forstår kommunenes utfordring:

- Det man hører fra kommunene, er at vi kan ikke ha mer detaljstyring, og jeg har veldig stor forståelse for det synspunktet. Men jeg opplever at de veldig gjerne ønsker å bidra til å løse dette her, sier han og legger til:

- Jeg tror kanskje en del av problemet er fordi dette faller mellom mange ulike aktører.

Det går utover andre ting som vi kunne gjort for å løfte kvaliteten på andre deler av studiet

Magnus Løberg, prodekan ved det medisinske fakultet UiO

- Vi føler jo et ansvar for å forberede studentene på den hverdagen som møter dem etter studietiden, og det innebærer jo at de må bli litt møkkete på henda, avslutter Løberg.

Praksisplass og veiledning

Kunnskapsdepartementet (KD) opplyser over e-post til Universitas at de kjenner til problemstillingen. De viser til ulike tiltak som er gjennomført, blant annet et prosjekt ved UiB for flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene.

Gjennom prosjektet har det blitt utviklet en praksisveilederutdanning i allmenntid, samt gjort relevante funn og forslag som er delt med medisinstudentene.

«KD tar med seg dette videre i arbeidet med praksis» skriver de videre.

De viser også til Bo- og reise støtteordningen som ble innført fra 2022: «Det har gjort at universitetene og høyskolene kan knytte til seg praksisplasser lengre unna studiestedet, og studenter har blitt kompensert for lengre reisevei og eventuelt bolig i praksisperioden»

ANNONSE:

AVIS

Pen sum for studenter:

MORGENBLADET

10 uker for 10 kroner

Deretter 50% studentrabatt

Bestill på morgenbladet.no/student

Dagsavisen

50% studentrabatt på Dagsavisen!

QR code for Dagsavisen discount

Kr 150,- per måned

STUDENTBOLIG

ANKER STUDENTBOLIG

På leting etter et nytt hjem?

www.ankerstudentbolig.no

MUSEUM

Nasjonalmuseet

Utstillinger • Arrangementer
Åpninger • Klubbkveld • Bibliotek
Foredrag • Samtaler

Student under 30 år: 120,-
Medlem U25: 349,-

Astrup Fearnley Museet

U25-medlemskap	190,-
Studentbillett	100,-
Under 20	Gratis

HÅRFJERNING - LASER

OSLO LASERKLINIKK

STUDENTRABATT – Hver time, hele året!

Profesjonelle hud- og laserbehandlinger utført av lege og helsepersonell med 20+ års erfaring.

Behandlinger: Laser hårfjerning, Pigmentflekker & blodkar, Akne & aknearr, Hudforyelse, Alle typer injeksjoner, Fjerning av føflekker, fettkuler og andre utvekster, Fjerning av uønskede tatoveringer

☑ Egne studentpriser + ekstra rabatt på flere behandlinger!

Trygt, moderne og prisvennlig – midt i Oslo.

Hegdehaugsveien 1, 0352 Oslo
www.oslolaserklinikk.no
473 75 218

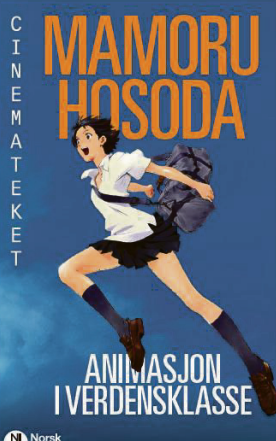
KINO

MAMORU HOSODA

CINEMATEKET

ANIMASJON I VERDENSKLASSE

Norsk Filminstitutt

PADEL

STUDENTRABATT -20%

9:00-16:00

PÅ BOOKING AV BANG

POP SKI POP ØKERN
POP NYDALEN POP FORNEBU

SEND MAIL FOR Å REGISTRERE MEDLEMSKAPET

OSLO@POPORGE.NO

KLATRESENTER

STUDIEONSDAG

KOMBINER KLATRING OG STUDERING!

OSLO KLATRESENTER SKULLERUD

VI HAR STUDENTRABATT!

TILBUDSGUIDEN

FOR STUDENTER I OSLO

Tilbudsguiden

HELSE

Dr. Dropin

Fysikalske

Fysioterapeut og kiropraktor med studentrabatt

Vi hjelper deg med alle typer muskel- og leddplager.

- Hjelpe mot stiv nakke og hodepine etter lange lesetider
- Behandling av ryggplager knyttet til mye sitting eller tungt løft
- Løsing av skulder- og spenningsplager fra PC-arbeid og studier

Se ledige timer

15% studentrabatt ved fremvisning av studentbevis ved oppmøte

drdropin.no/fysikalske | 24 07 70 13

FORENING

290,- for hele studieperioden!

Naturvitene

Fagforening for deg med merke for barnekrutt

TRENING

TRENING MED MENING

TRINITY CLUB

Vi tilbyr:
Treningstudio
Thai Bokning
Bokning
Yoga, HIIT
PT, Badstue

OSLOS MEST KOMPLETTE STUDENT MEDLEMSKAP
480kr / 12mnd

ALLE TIMER BADSTUE

20% STUDENTRABATT

Mandalls Gate 18, Oslo
trinityclub.no
kundeservice@trinityclub.no

GOLF

MIDT PÅ BISLETT!

OSLO GOLFSIMULATOR

BRUK RABATTKODEN student15 for 15% rabatt på spilletid

CUSTOM GOLF

Vår sommer tilbud for studenter:
Kun kr 195 per time på simulator.

Ved booking av 2 timer eller mer får dere 1 time gratis!

Gratis utlån av golf koffer, parkering og kaffe!

Ring 23 66 65 eller gå til contango.no for booking.

Adresse: Fyrisveien 38 e Oslo.

LYD- OG LYSUTLEIE

Skal du ha fest?

Utleie av:

- Lyd
- Lys
- Aktivitetsleker
- ute/innekino
- Sceneteknikk
- Silent Disco

10% Student rabatt

DJ BOOKING NORGE AS

www.djb.no

Allt av artister og underholdere

GODE TILBUD

PSYKOLOG

Lysne

Har du behov for å snakke med noen?

Få time med psykolog med studentrabatt!

Pris per konsultasjon 1485,-

Time med studentrabatt tilbys kun av utvalgte psykolog, se her:

Norges rimligste priser for studenter?

Det tror vi.

Få time hos **Psykolog eller terapeut** for kun **690,-** (45 min)

- ✓ Vår lav pris-tjeneste betjenes av Ann Christine eller Kimmy.
- ✓ Erfarne og autoriserte terapeuter
- ✓ Trygt og profesjonell hjelp
- ✓ Kvalitet til en laveste pris

Bestill enkelt på <https://www.terapivakten.no/vare-terapeuter/> eller ring 648 09 082

TERAPIVAKTEN

Trygt hjelp når du trenger det.

BADSTUE

Student-torsdag på LANGKAIA!

Student-torsdag hele året, kl. 11.30 og 13.00

95 kr for medlemmer
195 kr for ikke-medlemmer

www.oslobadstuforening.no

TOMT I TI ÅR: Ole Pedersen og Charlie Dina Dickhausen foran blokka på Tøyen torg som har stått tom siden 2014.

Drømmen om en tredje boligsektor

Tøyen boligbyggelag mener likevel de har løsningen på hvordan det kan bli lettere for studenter og nyutdannede å komme seg inn på boligmarkedet.

Boligmarkedet

Tekst Julia Bueso
Foto Sigrid Ewing

– Studenter trenger et sted å bo i denne byen. Det er også en vanskelig situasjon å være nyutdannet. Så for de som ser for seg å etablere seg i Oslo, så vil tredje boligsektor være en veldig god løsning.

Det sier Charlie Dina Dickhausen fra Tøyen Boligbyggelag (TBBL). De jobber for å få til en beboer- og nabolagsdrevet boligutvikling rundt Tøyen, Grønland og i bydel Gamle Oslo.

Deres ferskeste bidrag til boligdebatten er rapporten «Framtidens boligløsninger for folk, by og miljø». Dickhausen har en eske full av kopier av rapporten med seg til Tøyen Torg, hvor TBBL møter Universitas. Rapporten inneholder konkrete forslag til hvordan tredje boligsektor kan innføres.

Kan boligdrømmen bli virkelighet?

– Når vi snakker om tredje boligsektor tar vi utgangspunkt i at første sektor er det vi har i dag, med både leie og eie på det kommersielle markedet. Andre sektor er kommunale boliger, som er forbeholdt vanskeligstilte. Tredje sektor er ingen av de tingene, men samtidig kanskje en slags blanding, forklarer Dickhausen.

Hovedpoenget er at boligene ikke omsettes i et kommersielt marked og at sektoren er allmenn, altså ikke rettet mot en spesiell målgruppe.

– Hvis man har en ikke-kommersiell løsning der profitt ikke er målet, så vil man kunne redusere prisen mye, mener hun

Bolig uten egenkapital

For dagens studenter kan det være vanskelig å forestille seg hvordan boliger omsettes på ikke-kommersielt marked. Hvilke kriterier skal råde om det ikke er kapital?

– Den historiske nordiske borettslagsmodellen er inspirasjonen. Der fikk du bolig gjennom

Forslagene i TBBL sin nyeste rapport:

- + Lovfestet definisjon av ikke-kommersielle boliger og boligaktører som grunnlag for å utvikle en tredje sektor.
- + Rimelige boliger som reguleringsformål og gunstig finansiering gjennom Husbanken til ikke-kommersielle boligaktører.
- + Et forsøkskvartal på Grønlikaia for sosial boliginnovasjon, for å unngå at utviklingen blir forbeholdt de mest velstående.
- + Et boligfond på en halv milliard kroner finansiert av utbyggerbidrag fra utbyggere på og rundt Grønland.

ansiennitet, som du kan bygge opp over tid, forteller styreleder og en av initiativtakerne i TBBL, Ole Pedersen.

– Andre kriterier kan være botid i nabolaget, barn med tilknytning til skole, barnehage, jobb i nærmiljøet, om man er aktiv i frivillige ideelle organisasjoner og den type ting.

Dermed skal du kunne eie og bo i boligen din, og bygge deg opp en formue i boligen, heller enn å måtte ha en formue for å kunne kjøpe en bolig i det hele tatt.

– Du tar bort det spekulative i det, ved at det er enklere å komme inn på boligmarkedet.

Til tross for at tredje boligsektor ikke er tiltenkt noen spesifikk gruppe, er TBBL klare på at sektoren vil være en fordel for studenter.

– Det er jo en sektor for folk flest, en allmenn sektor, og for unge folk som trenger et rimelig og godt sted å bo, fastslår Dickhausen.

En ikke-kommersiell vind blåser over byen

Til tross for at byggelaget har holdt på siden 2018, har de ikke fått til å utvikle eller organisere mer demokratiske og tilgjengelige boliger.

Det er jo en sektor for folk flest, en allmenn sektor, og for unge folk som trenger et rimelig og godt sted å bo

Charlie Dina Dickhausen, styremedlem i Tøyen Boligbyggelag

– Vi har verken penger eller eendom, konstaterer Pedersen.

– I Norge har vi heller ikke de rammebetingelsene som vi ser de har andre steder. Så i stedet for boligutvikling, har vi drevet med kunnskapsutvikling.

Så, hva skal til for at Tøyen boligbyggelag skal få lov til å leve opp til navnet sitt, og begynne å

bygge ut boliger sammen med andre fra Tøyen – for folk på Tøyen?

– Det er litt politisk vilje som skal til, sier Pedersen. Han mener pilotprosjekter er noe kommunene selv har mulighet til å sette i gang på tomtene de eier, og at det er et behov for å teste ut ulike løsninger.

Byggelaget oppsto som et svar på det forrige byrårets satsing på en tredje boligsektor. Mot slutten av sin periode lanserte de pilotprosjekter for tredjesektor-boliger – og da i regi av byrådet selv.

Med det sittende byrådet, bestående av Venstre og Høyre, har utsiktene for å faktisk realisere byggeprosjekter blitt mørkere.

– Byrådet er tydelig på at de ikke har tro på en tredje boligsektor. Både det de sier i programmet og det de uttaler, gjør det klart at det må et byråds skifte til for at det skal legges til rette for pilotprosjekter, mener Pedersen.

«Få boliger av de rødgrønnes prat»

Byråd for byutvikling i Oslo, Anita Leirvik North (H), er uenig med Pedersen.

«Det ble få tilgjengelige boliger av de rødgrønnes prat i åtte år,» skriver hun i en e-post til Universitas.

Byråden forteller at hun nettopp har lagt fram Kommuneplanens arealdel, som åpner for bygging av 90.000 boliger frem til 2040 og 121.000 nye boliger på sikt.

«Jeg skal gjøre mitt for at disse boligene kan reguleres og byggesaksbehandles raskt. Skulle Tøyen boligbyggelag finne et prosjekt de

vil omsøke og finansiere, så vil dette også gjøre det enklere og rimeligere for dem.»

Utenfor det ordinære markedet

Sist uke la Høyre, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Sosialistisk Venstreparti fram den nye fjordbyavtalen. Den sier blant annet at tjue prosent av boligene som skal bygges på Filipstad, Hjortnes og Grønlikaia, skal holdes utenfor det ordinære markedet. Disse boligene skal være kommunale boliger, studentboliger og andre ikke-kommersielle boligformål – dersom man får sikret lovhjælp i plan- og bygningsloven.

Til tross for nyheten om at byrådet vil satse på boliger utenfor ordinær boligsektor, mener

– Byrådet besluttet at de ville gjøre det selv, noe jeg mener var en dårlig beslutning. De burde turt å gi oppdraget til noen andre, altså at de kunne utlyst en konkurranse, og latt ulike aktører levere konsepter for tredje boligsektor. Jeg tror at vi kunne ha konkurrert bra.

Ingen familieboliger i sikte

Da Venstre-Høyre byrådet tiltrådte, ble Hagegata 30 solgt til SiO.

– Studentboliger er jo veldig bra, vi trenger jo studentboliger. Samtidig så hadde vi et prosjekt her, og det synes vi er kjedelig at vi ikke fikk til.

Prosjektforslaget til TBBL gikk ut på å gjøre Hagegata 30, Kolstadgata 7 og Gruegata 15 til et boretts-

Man trenger en beboerstabilitet. Og studentboliger er jo per definisjon gjennomstrømming

Ole Pedersen, styreleder i Tøyen Boligbyggelag

Pedersen fra TBBL at det er en svakhet at byrådet og samarbeidspartnerne gjør seg avhengig av lovendringer for å få det til.

– Det er lite sannsynlig at dette kommer på plass før et vedtak om detaljregulering. Det vårt forslag gjør er å vise hvordan man kan sikre ikke-kommersielle boligformål uten behov for lovendring.

Han viser til et forslag om et forsøkskvartal på Grønlikaia, hvor Oslo kommune hverken trenger spesiell regulering eller lovendring, ettersom de eier tomta.

Skjebnen til Hagegata 30

Til tross for at det så langt har vært vanskelig å bygge tredjesektor-boliger i Gamle Oslo, er det flere studentboliger på vei – blant annet i Hagegata 30. Bygget har stått tomt siden beboerne ble tvangsflyttet i 2014, som følge av Tøyenavtalen.

– Det er kritikkverdige og utrolig trist at det skal stå tomt i ti år før de klarer å ta den beslutningen, sier Dickhausen.

– Problemet med studentboliger akkurat her er at et av de store bomiljøproblemene på Tøyen og Grønland, er den høye gjennomstrømminga av beboere, forklarer Pedersen.

Da det rødgrønne byrådet satt ved makta, var tanken at dette skulle bli boliger i tredje boligsektor.

lag, hvor en tredjedel av boligene var kommunale-, en tredjedel var tredjesektor-boliger, og en tredjedel markeditpassede boliger.

– Man trenger en beboerstabilitet. Og studentboliger er jo per definisjon gjennomstrømming, sier Pedersen.

Likevel tenker TBBL at SiO kan være med på å imøtekomme nabolagets behov.

– For eksempel kan SiO gjøre Hagegata 30 til familieboliger for studenter som har barn. Da vil man kanskje få beboere som får en mer forankring i nabolaget, og som blir en del av nærmiljøet på en annen måte, sier Pedersen.

Administrerende direktør i SiO, Andreas Eskelund, skriver til Universitas at han gjerne tar en kaffe med Pedersen for å snakke om hvordan SiO og TBBL sammen kan bidra til et godt lokalmiljø. Han er likevel klar på at SiO ikke deler Pedersens visjon for Hagegata 30.

«I Hagegata planlegger vi studentkollektiver fordi behovet er stort. Vi har generelt sett langt større etterspørsel etter studentboliger for enkeltstudenter, enn for studentboliger for familier. Med de nye familieboligene på Kringsjå dekker vi dette behovet godt.»

UIOS KLIMAREGNSKAP FOR 2025:

– De lavthengende fruktene er allerede tatt

Universitetet i Oslo har redusert klimagassutslippene betydelig de siste årene, men det er spesielt én utslippskilde som gjør det vanskelig for universitetet å nå sitt eget klimamål.

Klima

Tekst Wiktorja Trembasiewicz
Illustrasjon Maria Mogens Bø

Den ferske rapporten fra Universitetet i Oslo (UiO) viser at universitetet kuttet klimagassutslippene med ti prosent fra 2024 til 2025, og er nå 27 prosent under 2018-nivå. Men for å nå målet om halverte utslipp innen 2030, må omstillingstakten økes kraftig. Det slår klimaregnskapet for 2025 fast.

Krever «noen tøffe valg»

De tre største utslippskildene ved UiO er energi, varekjøp og transport og reise. Energibruk alene sto for 31 prosent av de samlede utslippene i 2025, men rapporten peker på at situasjonen vil bedre seg etter hvert som eldre bygninger rehabiliteres.

– Vi skal ikke legge skjul på at vi må trappe opp arbeidet om vi skal klare å nå målene for 2030. Vi må tørre å prioritere større og mer vesentlige tiltak i årene som kommer, sier assisterende universitetsdirektør Johannes Falk Paulsen.

Rapporten peker på flyreisene som et særlig krevende område å kutte i, og slår fast at det vil kreve «noen tøffe valg» fra universitetet

side. Transport og reise sto for 21 prosent av UiOs samlede utslipp i 2025, og hele 94 prosent av disse utslippene kom fra fly.

Vil ikke forby

Paulsen understreker at UiO ikke vil innføre et sentralt forbud mot reiser, men heller la de faglige miljøene ta debatten selv.

– Det er nesten umulig å gi en definisjon av hva som er en nødvendig reise.

Han legger til at det er et ansvar den ansatte selv har, men også ledelsen på den lokale enheten.

Paulsen erkjenner at yngre forskere ofte har et større behov for å etablere internasjonalt nettverk enn etablerte professorer, men mener også dette må avgjøres lokalt.

– Vil ikke bli syndebukk

Karl Henrik Storhaug Reinås, leder for Stipendiatororganisasjonene i Norge (SIN), mener stipendiatene ikke bør bære hovedansvaret for UiOs klimakutt.

– Det er jo ikke sånn at stipendiater og andre midlertidige forskere har lyst til å bli syndebukk for at klimagassutslippene til UiO ikke går ned. Vi har lyst til å bidra så mye vi kan, sier han.

Reinås peker på at digitale løs-

ninger ikke fullt ut kan erstatte fysiske konferanser, særlig for de som er tidlig i karrieren.

– Man mister noe når man kun er med digitalt. Det ble høyere terskel for å stille spørsmål, vanskeligere å ta kontakt. Og for stipendiater handler konferanser ikke bare om faglig utbytte, det handler om å vise frem egen forskning og knytte kontakter man trenger for å lykkes.

Det er nesten umulig å gi en definisjon av hva som er en nødvendig reise

Johannes Falk-Paulsen,
assisterende universitetsdirektør på
Universitetet i Oslo

På spørsmål om noen fag vil rammes hardere enn andre dersom flyreisene kuttes, peker Reinås på store forskjeller mellom fagfeltene.

– Innenfor medisin og naturvitenskap er det veldig vanlig å publisere med mange medforfattere, og da er man avhengig av et bredt nettverk. Innenfor humaniora er det helt innenfor å publisere alene. Det kan gjøre at behovet for konferansereiser varierer enormt mellom fagfelt.

Reinås mener UiO kan gjøre mer for å kompensere dersom

reisemulighetene begrenses, og peker på gjesteforskere som en utnyttet ressurs.

– Det er masse gjesteforskere som kommer til UiO. Da kan man kanskje bli enda flinkere til å utnytte de personene som er der til å ha samlinger med unge forskere og folk i midlertidige stillinger – sånn at man blir flinkere til å utnytte de kontaktpunktene som finnes allerede, sier han.

Velger klimavennlig reise

Gabriela Kazimiera Warden er tidligere stipendiat og er nå postdoktor ved Institutt for materialteknologi på NTNU. Hun har siden 2024 ikke tatt et eneste fly i jobbsammenheng.

– Det går an å ta alternative transportmidler i Europa, og der kommer man seg veldig langt. Men da er det jo snakk om penger, for det koster mer, sier hun.

NTNU oppfordrer ansatte til å ta tog minst én vei ved innlandsreiser, men tilbyr ingen konkrete insentiver. Warden understreker at kutt i flyreiser ikke bør ramme dem som er faglig avhengige av å reise.

– Hvis man skal kutte i klimaregnskapet, så er det andre ting man kan se på. Spesielt ikke for den ansattgruppen som er avhengig av akkurat det i deres jobb.

Warden mener konferanser er særlig viktig for forskere i små fagmiljøer.

– Spesielt hvis man kommer fra et veldig lite felt i Norge. Da er du

UiOs klimaregnskap 2025

+ Totale utslipp: 70.160 tonn CO₂

+ Kutt siden 2018: 27 prosent

+ Mål: 50 prosent kutt innen 2030

+ Transport og reise: 21 prosent av totale utslipp

+ Flyreisens andel: 94 prosent av reiseutslippene

+ Kutt i flyreiser siden 2018: 36 prosent

helt avhengig av det for da får du ikke den støtten du trenger hjemme.

Symbolisk?

Klimaregnskapet ble i mai presentert for universitetsstyret uten at det ble fattet konkrete beslutninger om oppfølging.

– *Opplever du at klimaarbeidet ved universitetet er reelt, eller mest symbolisk?*

– Jeg tenker det er litt viktig å tenke på hva man mener med symbolisk. Det kan være veldig mye kraft i de signalene og intensjonene man sender også, sier Reinås fra SIN.

Han påpeker at de enkleste kuttene allerede er gjennomført, og at det som gjenstår er vanskeligere å ta tak i.

– Det er kanskje de lavthengende fruktene, det som er lettest å endre på, som er tatt allerede, sier han.

Åpent brev til rektor om ensomhet

Redaksjonen fikk tilsendt et anonymt, åpent brev om ensomhet. Det samme brevet ble sendt til rektor ved Universitetet i Oslo, Ragnhild Hennum. Tall fra 2025 viser at syv av ti studenter opplever ensomhet i større eller mindre grad. Vi trykker en redigert versjon av brevet og svaret fra rektor, i håp om at det kan belyse en situasjon mange studenter kan kjenne seg igjen i.

Jeg er 21 år, og går siste året av bachelorgraden her ved Universitetet i Oslo (UiO). Jeg er akutt ensom og trenger din hjelp. Jeg flyttet til Oslo for tre år siden, og i løpet av den tiden har jeg ikke blitt kjent med et eneste menneske. Jeg har ikke et nettverk her i byen, og har ingen venner eller bekjente jeg kan ringe eller snakke med eller møte. Hele familien min bor dessuten i utlandet, så jeg er helt alene i Norge.

Jeg er som et spøkelse: Jeg sniker meg inn på forelesning rett før den begynner og setter meg på bakerste rad slik at ingen skal legge merke til meg. I pausen gjemmer jeg meg inne på badet. Angsten bobler over mens jeg sitter på forelesningen, og ofte drar jeg tidlig, hvis jeg i det hele tatt greier å møte opp. Rett etter forelesningen rømmer jeg ut med en gang. Noen ganger setter jeg meg på lesesalen, men ofte blir det for tøft. Klumpen i magen blir for stor, og snart må jeg skynde meg hjem igjen.

Jeg unngår alle sosiale arrangementer, ikke fordi jeg ikke vil, men fordi jeg ikke klarer det. Jeg prøver stadig, men som oftest snur jeg i døren og drar hjem. I begynnelsen av studiet klarte jeg å bli med på noen arrangementer, men nå har det blitt så ille at jeg ikke møter eller snakker med jevnaldrende studenter i det hele tatt. Gjennom tre år kan jeg telle på en hånd hvor mange ganger jeg har møtt studenter på fritiden.

Min livssituasjon har gjort meg veldig deprimeret. Jeg har så lyst til å bli sosial og

møte andre, men akkurat nå sliter jeg med å komme meg ut av den vonde spiralen. Dessuten er det ikke lett å få venner i dagens digitale post-pandemi-verden. Ensomheten har gjort det veldig tungt for meg å konsentrere meg om studiene, og for første gang i livet klarer jeg ikke lenger å opprettholde toppkarakterer.

Som en som selv opplever ensomhet, klarer jeg enkelt å identifisere når andre på campus er ensomme. Jeg kan si med høy sikkerhet at det er svært mange som har det akkurat som meg. Jeg tenker at ensomhet er

underrapportert: Problemet er at man aldri hører fra de som er ensomme, nettopp fordi de ikke har noen å prate med.

Ensomhet er et akutt problem, og jeg skriver til deg nettopp fordi mitt ønske er at du som rektor kan gjøre noe med dette. Jeg er ferdig med studiene til sommeren, men jeg skriver til deg slik at andre studenter forhåpentligvis slipper å lide gjennom

studietiden på samme måte som meg. Med tanke på dette så tenkte jeg å foreslå noen tiltak som ville gjort min studietid langt bedre:

- Rullerende sosiale grupper som møtes gjennom det første studieåret. Fadderuken er et fint initiativ, men det varer bare én uke.

- Studenter kan plasseres i nye grupper flere ganger og møtes til enkle, alkoholfrie aktiviteter, som for eksempel å gå på kafé. For de som ikke blir kjent med noen i løpet av fadderuken, er det veldig vanskelig i ettertid.

mentssiden kan be om å bli møtt i døren av en ansvarlig, eller bli koblet med andre som også skal komme alene.

- Røde Kors har samtalepartnere. Et lignende konsept kan introduseres ved UiO. Man kan møte frivillige samtalepartnere ved sitt fakultet for en kaffe, bare for å ha en eneste person å prate med.

- Professorer og gruppetimelærere kan også oppmuntre til samarbeid blant medstudenter. Jeg har ved flere anledninger opplevd at de jeg har snakket sammen med på gruppetimer har vært de eneste jeg har pratet med i løpet av en uke

- Universitetet kunne hatt egne smågruppe-tilbud for studenter med sosial angst eller som sliter med å bli kjent med hverandre. Det er lettere å delta om man vet at andre også sliter.

- Gi studenter 2,5 studiepoeng for å melde seg inn i en studentforening og aktivt delta, for maks fem til ti studiepoeng. Dette kan bli et fritt emne.

Jeg håper dette brevet kan bidra til at noen ser problemet litt tydeligere, og at det blir gjort noen konkrete endringer. Det vil bety utrolig mye for veldig mange studenter, og kan til og med redde liv. Takk for at du leser gjennom dette.

Med vennlig hilsen,
en anonym og ensom student

universitas@universitas.no

Ensomhet er et akutt problem, og jeg skriver til deg nettopp fordi mitt ønske er at du som rektor kan gjøre noe med dette

- En tjeneste gjennom UiO som kobler sammen studenter som vil danne en kollokviegruppe. Da har man en grunn til å møte opp på campus, og dessuten blir man kjent med folk fra samme studie.

- Siden jeg har så mye sosial angst, har jeg veldig vanskelig for å gå inn døren på arrangementer der jeg ikke kjenner noen. En løsning kan være at man via arrange-

«Vi vet at ensomhet er et problem»

Kjære student,

Tusen takk for brevet ditt. Det du beskriver gjør sterkt inntrykk og er vondt å lese. Ingen student skal føle at de går gjennom studietiden uten å bli sett.

Vi vet at ensomhet og utenforskap blant studenter dessverre er et problem. Vi setter derfor stor pris på dine gode innspill til hvordan vi kan bli bedre, for å hjelpe studenter som opplever utenforskap.

Jeg vil legge forslagene dine frem for UiOs ledelse og fakultetene, slik at de kan brukes inn i arbeidet vårt med studentmiljø og psykisk helse. I tillegg vil vi se på

hvordan vi i enda større grad kan ivareta særlig førsteårsstudentene våre.

Vi vet at mange studenter har behov for å snakke om stort og smått, og særlig når hverdagen kan være vanskelig. På UiO har vi flere tilbud for å følge opp studentene våre:

Livssynsåpent samtalesenter er et tilbud til alle våre studenter. Her kan samtaler både avtales på forhånd og man kan stikke innom. Samtalen kan foregå fysisk eller digitalt, på campus eller som en gåtur i nærheten. I tillegg har SiO Helse tilbud for studenter som sliter med angst, bekymring og relasjoner.

Jeg vil på det sterkeste oppfordre deg til

å bruke motet du har vist til å skrive dette, til å ta kontakt for å få hjelp. Det gjelder alle som har det vondt. Dersom smertene oppleves så store og håpet er vanskelig å finne, kan Stiftelsen Livslosen nås døgnet

Jeg vil takke deg for at du skrev brevet

rundt på telefon 45845463. Det er et gratis tilbud hvor man kan komme for en periode, for alle over 18 år.

Jeg vil igjen takke deg for at du skrev brevet. Stemmer som din minner oss om at kvaliteten ved et universitet ikke bare handler om faglige prestasjoner, men også om hvor godt vi klarer å skape trygghet og fellesskap for studentene våre.

Hilsen Ragnhild, rektor ved UiO

Trenger du noen å snakke med? Ring Mental Helse på 116 123. Du kan også skrive anonymt til veiledere på nettsiden Sidetmedord.no.

universitas@universitas.no

KULTUR

Kulturredaktør: **Herman Osnes Opdal**
herman-oo@hotmail.com 413 69 109

ELIAS OMBERG (22) ER PSYKOLOGISTUDENT OG SAMFUNNSDEBATTANT:

– Følelser tar for stor plass i offentligheten

MEDIESTORM: Elias Omberg (22) opplevde en mediestorm i etterkant av Dagsnytt 18-opptredenen.

Det har stormet rundt influenseren Elias Omberg (22) den siste tiden. Vi har snakket med ham om debattkulturen i Norge, identitetspolitikk og hvordan det er å være konservativ student i Oslo.

Kulturkrig

Tekst Ingemar Stirling Gundersen
Foto Sigrid Ewing

– Jeg har opplevd drapstrusler, brev på døren min. Jeg har hemmelig adresse, og folk har klart å finne den, som er jævlig godt gjort.

Det forteller Elias Omberg (22). Han har 78.500 følgere på Tiktok, der han ytrer kon-

servative synspunkter om alt fra kjønnsidentitet, kjønnsroller og *hookup*-kultur. I mai deltok Omberg i en debatt med Jørgen Riis-Gjertsen på Dagsnytt 18, kjent fra Instagram under brukernavnet @ikke_stresse. I ettertid har Omberg mottatt hets for sin opptreden i debatten, forteller han til Universitas.

– Det har vært en mobbestorm. Alt fra kommentarer om høyden min til hvordan jeg ser ut, til at jeg går på feil skole. Det har vært et rent helvete. Det jeg sier kan forsva-

res. Jeg vil heller at folk skal møte meg i debatt, så kan jeg kle av dem som sier imot, i stedet for å male meg som noe jeg ikke er.

Debatt om feilkjønn

Debattens grunnlag var at Omberg nektet å omtale Rød Ungdom-leder Alexandra Fredwall med hennes foretrukne pronomen. Fredwall er transkvinne, og Omberg omtalte henne som «ham», og ikke «henne». Noe som gjorde at Riis-Gjertsen anklaget ham for transfobi.

– Jeg kunne brukt hennes foretrukne pronomen på privaten. Jeg vil ikke være et rasshøl. Jeg synes skadevirkningene av å lyve og normalisere løgn er store, og jeg vil ikke være med å normalisere det, sier Omberg.

– *Bidrar det ikke til å lage et ganske polariserende debattklima når du nekker å bruke Rød-Ungdom lederens foretrukne kjønnspronomen?*

– Polariserer det ikke å tvinge folk sin munn til å retorisk tilfredsstillende en enkelt person?

– *Har hun tvunget deg til det?*

– Det er indirekte tvang når man ser reaksjonene, når jeg snakker på grunnlag av objektiv biologi og sannhet, sier han og fortsetter:

– Jeg kan identifisere meg som den parten i den samtalen som har rett. Da er det veldig diskriminerende at hun utfordrer min virkelighet, sier Omberg.

– Folk må få kalle seg det de vil, men ikke tvinge meg til å delta i deres virkelighet.

Kjønnsdebatt og psykologi

Omberg forklarer at han får mye motstand som student i Oslo på grunn av hans mening.

– Det å ha de meningene jeg har, gjør at jeg møter veldig mange reaksjoner. Jeg synes meningene er lett å forsvare. Det er mange som tenker og mener det man blir fortalt, i stedet for å tenke og mene selv.

Omberg beskriver hvilke områder han ofte møter motbør rundt i debatter.

– Kjønnsdebatten. Alt fra feminisme til likestilling og kjønnsidentitet. Jeg mener det som personlig psykologi viser til. Jo mer vi forsøker å likestille samfunnet kulturelt, maksimerer vi de biologiske ulikhetene.

Ved siden av å være en prominent konservativ stemme på Tiktok og Instagram, er Omberg psykologistudent ved Oslo Nye Høyskole. Fra studiene har Omberg lært mye nyttig for sitt virke.

Til tross for at Omberg studerer psykologi, sier han at han ikke er så aktiv i studentmiljøet i byen.

– Jeg har ikke tid, forteller Omberg.

– *Er det vanskelig å være konservativ i Oslos studentmiljø?*

– Det er vanskelig å være konservativ i

Norge generelt. Jeg vet samtidig at det er mange av oss, men at majoriteten holder kjeft, sier Omberg.

«Woke-mediastorm»

De psykologiske teoriene han lærer på studiet, tar han med seg i ryggsekken når han lager innhold eller driver samfunnsdebatt.

– Jeg tenker at alle psykologiske teorier og perspektiver er noe psykologistudent er nødt til å ta inn over seg.

– Og så må man jo selv velge hva man synes er best av kvalitet og ikke. Det er jo ikke sånn at alle teorier i psykologipensumet er noe som

man tar i bruk og ser på som fakta. Det er jo tross alt teorier, og så må man jo prøve å anvende dem.

– Hvilke psykologer leser du mest?

– Mitt store forbilde er Jordan Peterson.

Jeg syns også Carl Jung er veldig bra.

Utover det er det flere filosofer som jeg er veldig glad i å lese. Det vil jo være blant annet Friedrich Nietzsche. Det kan også være Dostojevskij.

– *Er synet ditt på transpersoner grunnet i*

Vi har latt følelser ta for stor plass i offentligheten

Elias Omberg (22),
psykologistudent og influencer

psykologisk konsensus?

– Absolutt. Psykologien viser til at kjønnsdysfori er en diagnose som går under kategorien psykisk lidelse under diagnosemanualen DSM 4 og DSM 5, også har Helsedirektoratet og ICD-10 beveget seg bort fra den ideen.

– *Mener du man basert på psykologien kan sammenlikne å være trans med psykisk lidelse?*

– Folk som leser psykologisk litteratur vet dette. Det står i pensumbøkene. Det er ikke *shocking news*, sier Omberg.

I Helsedirektoratets nasjonale retningslinjer for behandling av personer med kjønnsinkongruens heter det at «kjønnsinkongruens er ikke en psykisk lidelse, men en tilstand som kan medføre behov for helsehjelp av både medisinsk og psykologisk art.» Verdens helseorganisasjon (WHO) sluttet å klassifisere transseksualitetsme som en psykisk lidelse i 2019.

– *Syns du woke er veldig prominent i dag?*

– Jeg syns det. Den mediestormen jeg har

stått i beviser det. Woke burde vært glad for at jeg har gått inn i debatten for å verne kvinners rett til egen definisjon. Jeg har forsøkt å verne mangfold, demokrati og ytringsfrihet.

– Mangfold skal ikke bare beskytte minoriteter, men alle sammen.

«Det ikke mulig å gjøre noen trans»

«Dette stemmer ikke det hele tatt», skriver psykolog Anders Løkkeberg i en e-post til Universitas. Han jobber som en del av helse-teamet i Skeiv verden, men uttaler seg ikke på vegne av arbeidsplassen i denne saken.

Han viser blant annet til endringene WHO gjorde i 2019.

Det har vært en mobbestorm

Elias Omberg (22), psykologistudent og influenser

«I Norge ble denne diagnosen i 2020 flyttet fra kategorien «psykiske lidelser» til kategorien «tilstander relatert til seksuell helse». I kategorien finner man blant annet også graviditet. Altså en tilstand som ikke er en sykdom, men som gir rett til helsehjelp. Det betyr at kjønnsinkongruens ikke er en psykisk lidelse, og det er det bred enighet om i psykologifaget», mener Løkkeberg.

Han mener også at psykologien ikke sier at det er mulig å endre noens kjønnsidentitet:

«Det ikke mulig å gjøre noen trans, og det heller ikke mulig å gjøre noen cis. Forsøk på å endre noens kjønnsidentitet er dessuten svært skadelig for ens psykiske helse.»

Løkkeberg skriver også at faglige retningslinjer for psykologisk behandling av transpersoner tilsier at det å gi aktiv støtte og anerkjennelse gir god behandlingseffekt.

Mitt store forbilde er Jordan Peterson

Elias Omberg (22), psykologistudent og influenser

Alle faglige retningslinjer for psykologisk behandling av transpersoner viser at det å aktivt gi støtte og positiv anerkjennelse gir best behandlingseffekt.

Kritiserer motdebattanten

Omberg viser til motdebattant Riis-Gjertsen som et eksempel på det han mener er problemet med å ikke fastslå en enkel definisjon av en kvinne.

– Såkalte feminister som Riis-Gjertsen vil ikke definere hva en kvinne er. Da skyter man seg selv i foten. Hele grunnen til at vi har definisjoner, er for å sikre at det man snakker om er entydig, men også sånn at vi kan verne om kvinners rettigheter. At kvinner har egen garderobe ble oppfunnet på 1800-tallet for å verne kvinner mot voldtekt på arbeidsplassen, for eksempel. Definisjonen på en kvinne er XX-kromosomer, fastslår Omberg.

– Skille mellom dame- og herredrett er også et dilemma som kommer ut av å ikke definere kvinner.

– Er det ikke idrettsforbundene selv som bestemmer dette, da?

– Jeg tenker at det selvsagt skal reguleres av biologi, svarer Omberg.

– Forstår ikke diskusjonen

Riis-Gjertsen svarer til Universitas at han mener Omberg bruker avsporing som en hersketeknikk.

– Debatten handlet om hva som er greit å si til og om transpersoner, og om det juridis-

HARDTSLÅENDE: Psykologistudent og influenser Elias Omberg (22) lar ikke kritikken mot wokeisme og polarisering vente på seg.

ke bak bevisst feilkjønnning. Det at han skal flytte det over til abstrakt og filosofisk debatt om hva en kvinne er, tyder på at han er mer komfortabel med å diskutere nettopp det.

– Vi skulle diskutere ytringsfrihet og juss. Jeg merket at han hang seg opp i det, men det viser at han ikke forstår diskusjonen.

I en e-post til Universitas svarer Omberg med å gjenta kritikken om at Riis-Gjertsen som feminist ikke ønsker å definere kjønn:

«At han som feminist ikke klarer å definere en kvinne er helt krise. Det viser bare at et så simpelt spørsmål avslører hans logiske brister, da han ikke kan forsvare det.»

Mener følelser dikterer politiske tiltak

Omberg har mottatt mye kritikk i etterkant av opptreden på Dagsnytt 18. Omberg mener debatten rundt ham har vist at Norges debattklima er svært polarisert.

– Det er ikke jeg som skaper polarisering. Jeg avslører hvor polarisert vi er. Det at folk reagerer så sterkt på at jeg ønsker å snakke norsk sier veldig mye om hvor samfunnet er, sier Omberg.

Han har sin egen teori rundt hvorfor debattklimaet er slik han hevder det er.

– Vi har latt følelser ta for stor plass i offentligheten. Folk snakker høyt om trans-

personer og diagnoser de ikke har peiling på hva er. De har latt følelser få lov til å diktere politiske tiltak, sier Omberg.

– Bare fordi mange skriker og blir fornærmet, betyr ikke det at de ikke har rett.

– Hvilke politiske tiltak har det diktert?

– Man kan trekke inn abortdebatten. Man skriker *my body, my choice*, men de ignorerer at det er et annet menneske inni seg man skal ta hensyn til. Når barnet blir unnfanget er blitt en debatt det også. Det bør ikke være en debatt når et barns liv begynner, det starter med unnfangelsen, konkluderer Omberg.

DEBATT

Idé- og debattredaktør:
edvinvelle@gmail.comEdvin Velle
983 10 619

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

– Dvaletilstander

Eksamenstida er i gang for fullt, og jeg mistenker at rumpa mi snart er forma som stolsetene på SV-fakultetet. Men det er bare å bite tenna sammen og holde ut, for snart er det over og ferie. Fy, som jeg har respekt for oss studenter – spesielt de som sitter på lesesalen sent til kvelds for å forstå pensum ordentlig – spesielt den 17!

Likevel er det noen jeg har litt mindre respekt for, og kanskje et ørlite problem med til og med under eksamenstida.

Det er de samme folka som før et totimers fly polstrer seg opp med sovemaske, joggebukse, nakkepute og som like gjerne kunne tatt med hele soverommet sitt. Bare at nå er vi i et eksamenslokalet, jeg hører knitring i godteposer, drikker som åpnes til enhver tid og ser folk gå i pysjlignende antrekk. Assa, herregud.

Å oppføre seg som noe slags bjørner som skal dvale i Silurveien 2, det er jeg helt imot.

Av Eddy

– Usolidarisk

Fagbevegelsen vokste fram på slutten av 1800-tallet da arbeiderne sto alene mot arbeidsgiverne med all makt. Gjennom streik og organisering har de kjempet fram rettigheter vi i dag tar for gitt: 8-timersdag, ferie, tariffavtaler og sykelønn.

Ingen stat ga oss disse rettighetene – det var folk som organiserte seg.

Men torsdag 7. mai skrev Universitas om at få unge er fagorganiserte. Noen føler for eksempel «ikke behov for det». Det er både historieløst og usolidarisk.

For det første: Fagforeningsstyrken avhenger av og måles gjennom medlemstall, streike-

fond og forhandlingskraft. Å være gratispassasjerer funker helt fint det, helt til ingen gidder å organisere seg lenger – slik at alle rettighetene de før oss har bygget opp faller om.

For det andre: blir jeg sprø av denne nyliberale «hva får jeg igjen»-mentaliteten. Ingen spør «hva får jeg igjen for brannvesenet» hver gang huset ikke brenner. Fagbevegelsen kjemper hver dag frem rettigheter for hver og en av oss – og solidaritet handler om å bidra til noe som er større enn seg selv.

Det er til og med studentrabatt på medlemskap!

Av Eddy

Ukas overhørt

Etter Dureks KI-video burde det bli satt en øvre aldersgrense på KI

– fotostudent

Jeg elsker de som er likegyldige til det uproblematisk, og hater folk som er likegyldige til det av betydning

– sosiologistudent

Hvor spennende hadde du egentlig vært om du møtte deg selv på party?

– student ved SV-fakultetet

DEBATTREGLER I UNIVERSITAS

Har du overhørt/lest noe artig/forferdelig/overraskende blant dine medstudenter?

Vil du få din mening på trykk i Universitas?

Send innlegget ditt på e-post til

debatt@universitas.no

samt på hvilket universitet/hvilken høyskole du overhørte det.

Alle sitater blir publisert anonymt.

■ Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende

■ Vi forbeholder oss retten til å forkorte innlegg

■ Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17

■ Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

■ Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

ILLUSTRASJONSFOTO: BYRÅFOTO / ILLUSTRASJON: PANG YUHAO / ALEXANDER GREY / UNSPLASH / ADRIAN MISFLORIO

Usammenhengende økonomisk retorikk om «tullestudier»

Når universiteter styres etter økonomiske prinsipper, oppstår et paradoks der lønnsomhet ofte trumfer samfunnsbehov.

Økonomisme

Torkil Eldegard Heie, journalist i Universitas

Tidligere i år startet debatten om «tullestudier» på nytt etter en mye omtalt reklamekampanje fra Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU). Kampanjen oppfordret studenter til å søke studier som ikke var «irrelevante», og promoterte studier universitetet mente var særlig samfunnsnyttige.

Deler av debatten som blusset opp i ettertid var preget av en snever forståelse av ulike studiers verdi. Denne «økonomistiske» tankegangen fører til selvmotstridende resultater. Studenter oppfordres til å gå studier som har størst personlig gevinst, mens læresteder finansieres basert på antall studenter de tar opp. Samtidig er det misnøye med at for få studenter viktige yrker som sykepleier og lærer. Snever økonomistisk tankegang gjør at studenter, læresteder, og samfunnet har ulike målsetninger.

Økonomisme er en styringslogikk der snevre økonomiske mål og modeller driver beslutninger. Fenomenet er tidligere omtalt av professor Noralv Veggeland. Han definerer økonomisme som «økonomisk fundamentalisme som bygger på rene økonomiske kalkyler som ensidig beslutningsgrunnlag for politiske vedtak». Han knytter tankegangen til forvaltningsteorien New Public Management (NPM), og konkluderer med at fenomenet har ført til dårlige resultater i offentlig forvaltning.

Veggeland er ikke alene om å være kritisk til økonomisme og NPM. Professor i samfunnsantropologi, Emil A. Rørvik, har beskrevet resultatet av de tett beslektede ideene. Han mener at universitetene har blitt masseprodusenter av studenter, lik en bedrift som lager varer og tjenester. Dette er kjernen i en økonomistisk tankegang. Man forestiller seg at snevre økonomiske prinsipper er best egnet til å organisere høyere utdanning ved å konstruere «markeder» der studentene omdannes til «kunder» og læresteder blir «bedrifter» som tilbyr utdanning.

Studenter søker seg til studier som virker spen-

nende eller som gir lønnsomme karrierer, universitetet setter opp studier de tror tiltrekker seg søkere, og staten belønner dette med finansiering.

I debatten rundt NMBU sin reklamekampanje har vi sett vekslende bruk av «økonomistiske» argumenter. Konkurransen om studenter har blitt vanskeligere for universitetene, og de blir mer villige til å være harde i sine reklamekampanjer. Da er det lett å lokke med studier med gode muligheter for høy lønn eller med kule titler for å få tak i studenter.

Hvis alle studenter skal maksimere økonomisk utbytte av studiene ville de søkt seg mot høyt lønnete yrker som advokat, leder og økonom. Da ville universiteter og høyskoler satt opp mange slike studieprogram for å få tak i flest mulig studenter. Samfunnets behov for lærere og sykepleiere ville blitt enda større, og skylden ville blitt lagt på studenter, læresteder, og «tullestudier» for å bortforklare at den økonomistiske tankegangen i hvert ledd av utdanningssystemet gjør at det ikke trekker i samme retning.

Nå tror jeg ikke at alle studenter er ute etter å maksimere lønnsomheten av studietiden – hva som motiverer valg av studieretning kommer an på personen.

Mitt poeng er at tilhengerne av økonomismen også er de mest høylytte kritikerne av «tullestudier». Samtidig overser de at mange av studiene de mener er irrelevante fordi de synes de ikke er nyttige nok for samfunnet, faktisk er lønnsomme for universitetene. Den overordnede ideen om økonomisk lønnsomhet er den samme, men den gir motstridende resultater når den brukes forskjellige steder.

Med en styringsmodell der universitetene later som de er

bedrifter som konkurrerer om studentene som har blitt omgjort til blir kunder, har vi havnet i en paradoksal situasjon. De som fremmer en økonomistisk logikk, ender opp med å kritisere konsekvensene av sin egen politikk for å ikke være samfunnsnyttige nok.

Kortsiktige økonomistisk tankegang kan lett trumfe langsiktige samfunnsbehov når andre perspektiver utelates.

Målet er 10.000 nye studentboliger i Oslo

Det er ikke Oslo kommune som bygger studentboliger, Wiig, men vi kan ta grep for at det skal bygges mer. Det gjør vi nå.

Studentboliger

Eirik Lae Solberg (H),
Byrådsleder Oslo

Samtidig tar det tid for aktører som SiO å kjøpe egnede tomter og bygninger som passer til formålet. Det tar tid å gjennomføre en lovpålagt reguleringsprosess. Det tar tid for regjeringen å stille opp med finansieringen, og det tar tid å bygge studentboligene. Derfor har jeg hele tiden vært tydelig på at målet om 10.000 nye studentboliger i Oslo betinger et godt samarbeid mellom flere aktører, og at løftet selvsagt ikke er begrenset til fireårsperioden mellom 2023 og 2027. Når Idun Kjøl Wiig,

ansvarlig redaktør i Universitas, på lederplass kritiserer meg for at det ikke kommer til å stå 10.000 nye studentboliger klare i Oslo neste høst, avslører hun at hun verken har satt seg inn i hvordan studentboliger bygges, eller leser sin egen avis.

Da jeg i 2022 lanserte Høyres mål om at det skal bygges 10.000 nye studentboliger i Oslo, var jeg tydelig på at det ikke ville være praktisk mulig i løpet av en fireårsperiode. I et intervju med Universitas før valget i 2023 understreket jeg på nytt at det ville ta tid å nå målet. Det samme gjorde jeg i det første intervjuet jeg gjorde med Universitas som nyvalgt byrådsleder høsten 2023. Gang på

gang har jeg sagt det samme; det vil ta tid å nå målet. Senest i et bystyremøte i april. Det reagerer Wiig kraftig på. «Dette burde vel høyrepolitikeren ha visst også i valgkampen, eller?» skriver hun. Det er konklusjon som står til E og ikke bestått.

Dessverre har vi sett at Oslo kommunens politiske ledelse i altfor mange år har sittet i baksetet i studentpolitikken, og slått seg til ro med å være reguleringsmyndighet. Det er for passivt. Etter at Høyre gikk til valg på å gjennomføre et krafttak fra kommunenes side for å etablere flere studentboliger, har det skjedd et taktskifte. Siden høsten 2023 er det lagt til rette for ca.

2200 nye studentboliger, og over 1600 er allerede tatt i bruk. Vi har blant annet solgt Hagegata 30 på Tøyen og en stor tomt på Økern til SiO for at det skal bygges om lag 570 nye studentboliger. Ankerstiftelsen jobber også godt og har

ken bidrar også til at studentboligprosjekter skrotes, eller blir dyrere enn nødvendig. Vi trenger derfor at Ap-regjeringen blir en medspiller, og ikke en bremsekloss i arbeidet med å etablere flere studentboliger i Oslo.

Forslaget til Temaplan for studentbyen Oslo mot 2035 er fremdeles på høring. Alle som har tanker og ideer om hvordan Oslo kan bli en enda bedre studentby må derfor komme med innspill nå. Når høringsfristen er ute, vil byrådet foreta justeringer basert på innspillene før bystyret til slutt skal behandle saken. Da vil målet om 10.000 nye studentboliger være forankret i planen. Byrådet er på god vei til å nå det ambisiøse målet vi har satt oss på vegne av Oslo som Norges beste studentby.

debatt@universitas.no

Det er konklusjon som står til E og ikke bestått

kjøpt en tomt av OBOS for å bygge studentboliger. Dessverre ser vi at statlige innsigelser grunnet i urealistiske og rigide krav stanser bygging av nye studentboliger. Nye retningslinjer for hvilke aktører som kan få rimelig lån av Husban-

Breakup season

Petit

Kristine Heier, journalist i Universitas

Det er slutt. Du lovet å aldri forlate meg, men nå er det jeg som velger å gå.

I tre år har vi holdt sammen. Du var der da jeg var trist, da jeg var stresset for eksamen, da jeg ikke visste hvordan jeg skulle få hverdagen til å gå opp. Uansett tid, uansett sted. Og jeg er takknemlig.

Vi har hatt pauser, og jeg har vært distansert til tider. Og når jeg kom tilbake, var det alltid for å kreve mer av deg. Jeg klarte ikke sette stor nok pris på støtten din. Alltid ville jeg ha mer. Det skammer jeg meg over.

Men det er ikke bare min skyld. Jeg ville ha ærlighet: utildekket, åpen dialog.

Jeg delte jo alt med deg! Men det var som om det alltid lå en tåke av løgn over samtalene våre.

I hvert kompliment du ga meg var det som om du sa det kun for å tilfredsstillte bekræftelsesbehovet mitt. Til tider kunne du komme med direkte oppspinn.

Men det var ikke den falske rosen som var det verste. Jeg trodde vi hadde noe spesielt. Noe unikt. Men gjennom hele forholdet hadde jeg en følelse av at du skjulte

noe for meg. At du snakket med noen andre også? At din oppmerksomhet ikke var udelt min.

Jeg skulle stolt på magesfølelsen. Vi er visst flere som har åpnet seg for deg. Men vi har åpnet øynene våre.

Vi ser deg for den du egentlig er: En upålitelig sjarlatan, Som selger seg selv for penger, Til det militær-industrielle komplekset.

Jeg forlater deg nå. Jeg har møtt noen andre. Jeg vil gi det en sjanse. Han har et finere navn, det lyder nesten fransk. *Claude.*

Så *adieu*, kjære ChatGPT. Eller skal jeg si, på gjensyn. Vi sees nok igjen, når min nye kompanjong begynner med sine hvite løgner.

debatt@universitas.no

Øyeblikket

av Sandboe

STORIKJEFTEN: Skal bare ta én sigg ikveld.

Ukas sitat:

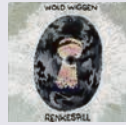
Mye heller pretensiøs enn hodeløs amøbe med zombie-nakke som scroller på Tiktok. Så samme faen hva du leser for min del

Sophie Elise Isachsen i Aftenposten

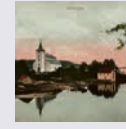
Anmelderredaktør: **Julia Bueso**
juliakbueso@gmail.com 482 46 820

ANMELDELSER

Universitas anbefaler

Tigerstate – «Et Toi?»
Groovy og dreamy liten perle fra en leken og dyktig gjeng.**Wold Wiggen – «Alt jeg ser»**
Erke-oslosk, poetisk og lunt

Universitas advarer

Tobias Steen – «Du og deg om da»
Det hjelper ikke at det rykker i dansefoten når tekstlinjene får deg til å krympe deg**Dictumst, Pimpin – Sapien – Ghetto izzle**
Unektelig vakker stemme, men mer irriterende narrativ og generisk produksjon skal du lete lenge etter

Album:

Telemarksnedslag i *trap*-verdenen

HC og Subaru debutalbum er like absurd som det er bra

BYGDETRAPEN

Hva: Album
Hvem: HC, Subaru

For et snaut år siden kløv jeg ned på perongen på Bø stasjon med sprengferdig ryggsekk og skeptisk optimisme. Bø i Telemark er ikke noen myldrende metropol, for å si det forsiktig, og det tok ikke mange gåturer før jeg begynte å bli lommekjent på mitt nye hjemsted. Men utover høsten, på mine mange vandringer mellom universitetet, puben og kollektivet, kunne jeg ane konturene av en annen, nærmest mytisk del av bygda. De sagnomsuste rånernes verden, med trimma biler som skrapte asfalten og stereoanlegg som fikk det til å skjelve i trehusene langs Bøveien. Jeg kom aldri på innsiden av rånermiljøet. Forståelig nok, ettersom jeg knapt har trafikkalt grunnkurs og tidlig fikk stempelen «sossegutt» av noen lokale på puben.

Men rånerne fascinerte meg likevel, og da jeg oppdaget Bygdetrapen, telemarksdu-

oen HC (rapper) og Subaru (rapper/produsent), følte jeg at jeg fikk et etterlengta innblikk i denne verdenen. Med et vantro smil om munnen så jeg bygdetrapen utfolde seg på Instagram; dobbeltkopp fra Biltema, T-skjorter fra ATV-merket Arctic Cat, og generelt et uttrykk som minnet om Sad Boys og Drain Gang, plassert i Midt-Telemark.

Flammekastere på Esso

Smilet sitter fortsatt løst om leppene når jeg hører gjennom den selvtitulerte debutmixtappen *BYGDETRAPEN*. Det er et helt absurd tekstunivers HC og Subaru bygger opp. Et univers der folk «slimes ut» på *Esso'n* over en lav sko, av karakterer som «Edvin ifra Breisås med en draco og granat» og «Tønna med en flamthrower». Til tross for humoren, innser man imidlertid raskt Bygdetrapen må tas på alvor. Det er vanskelig å komme på noe lignende innenfor norsk rap. Subarus produksjon gir assosiasjoner til Playboi Carti og rapperne tilknyttet plateselskapet hans Opium (eksempelvis Destroy Lonely og Ken Carson).

Duoen har også fått med seg flere bemerkelsesverdige produsenter. Gud, med lang

fartstid i det alternative rap-miljøet til blant annet Yung Lean og Bladee, står bak beaten på «ETTAN LAUS», en ode til svensk løsnus. Woesum og Outtatown, begge med tilknytning til Opium, har bidratt på henholdsvis «VREIMSIDA», kanskje det største av albumets mange høydepunkter, og «MR MODELL».

Enestående

Et viktig poeng etter denne heseblesende *namedroppingen*, og forsøkene på å trekke paralleller til internasjonale rappere, er at Bygdetrapen er noe helt enestående. Langt fra ren amerikansk importvare eller alternativ rap kledd opp i en altfor tettstående telemarksbunad. *BYGDETRAPEN* er særregent og nyskapende, unorsk og urnorsk på samme tid. Språket vrenses ut og inn etter eget forgodtbefinnende og vokalen er et imponerende flettverk av HCs kav telemarking og Subarus overtydelige, insisterende rapping. Der inne i tornadoen av referanser, vill språkleg og dundrende 808s, er en egenartet stolthet. Genuin lokal forankring, for å si det litt flinkt kulturpolitisk. Eller, for å si det rett: «Me e fra Telemark, det e faen ikkje du».

ALBUMOMSLAG: BYGDETRAPEN

For noen uker siden flytta jeg hjem igjen til hovedstaden. Lukten av gjødsel og eksos, og de aller mest sleivete analsex-referansene til Bygdetrapen, får meg fortsatt til å rynke på nesa. Likevel merker jeg en underlig lengsel mens jeg har albumet på høretelefonene. En lengsel etter å sitte i en trimma dieselbil med HC og Subaru dundrende på anlegget. Å høre dette, også de mer eklektiske sangene «KOBRA» og «KTM», som tidvis lugger i øra, mens jeg *cruiser* rundt i Midt-Telemark.

Mads Bauer-Hartmark
anmeldelser@universitas.no

Sakprosa:

Er det deres tid?

Miljøbevegelsen har så lyst til at vi skal beholde håpet, at de ser sitt snitt til å bringe oss en antologi. Som antologier flest ender boka som en rekke takketalere.

Vår tid er nå!

Hva: Sakprosa/antologi
Redaktør: Gina Gylver
Forlag: Res Publica
Sidetall: 172

«Det farligste er å gi opp håpet», skriver redaktør Gina Gylver i Agenda Magasin i forbindelse med lanseringen av antologien *Vår tid er nå!*. Håpet er ikke for optimister, men for dem som fortsetter å gå enda de gode grunnene ikke er å finne. Antologien utgis i en kontekst der regjeringen åpner opp for historisk antall leting av nye olje- og gassfelt, samtidig som Fremskrittspartiet (Frp) og Høyre har flertall alene på meningsmålinger, og med et Frp dobbelt så stort som Høyre. Håp hadde vi da vi streiket for klima i 2019, men det er syv (!) år siden. Hvorfor skal vi bry oss om *Vår tid er nå!* når Støre viser fingeren til SV, MDG og Natur og Ungdom? Det virker som klimastreikernes tid er forbi. Det er kanskje farlig, men ikke vanskelig å gi opp.

Nekrologer?

Jeg skal uansett gi antologien et forsøk, selv om en forlagsarbeider jeg kjenner har hvisket i mitt øre at ingen i Norge leser antologier. Det skal altså Res Publica og Gina Gylver ha, begge har håp – for verken saken eller formen maner til optimisme. Gylver er også åpen om sakens vanskelige tid: *Hypen* har lagt

seg, og mange av oss er maktesløse på klimaets, naturens og menneskehetens vegne. Hva gir da disse unge aktivistene håp? Svaret finnes forhåpentligvis i antologien.

Hvem disse unge aktivistene er, får jeg ikke vite i innholdsfortegnelsen. Mange av dem er ukjente for meg, men en knapp introduksjon får jeg i starten av hvert kapittel. Lege, odelsjente, innvandrere og mange flere: Alle gir de sine unike innganger til, og opplevelser av, klimaendringenes konsekvenser. Det er unektelig interessant, men tidvis litt kjedelig. Odelsjente Elvira Gomez Snerte skriver om livet på gården og konsekvensene av klimaendringene. Hun snakker til de innvidde: Refleksjonene knyttes for lite tilbake til det allmenngyldige. Stort sett er historiene altså små vinduer inn i den enkeltes erfaringer med klimaendringer. Boka selger inn et budskap om håp, men problemet er bare at få peker fremover, de fleste ser bakover og er nostalgiske. Det er som å delta på et symposium – eller verre: lese en rekke nekrologer.

Gylvers tid forbi

Språket er hos mange av bidragsyterne tidvis godt, og når det treffer er det en fryd. Jeg kjenner både indignasjonen og viljen til motstand vokse; stadig, mens jeg leser, får jeg lyst til å gå ut foran Stortinget igjen. Indignasjonen opplever derimot språklige voksesmerter ved enkelte bidrag, som hos Gytis Blazevecius, tidligere leder av Natur og Ungdom. Her er det interessante betraktninger om forskjeller av klassepolitisk og geografisk bakgrunn, men språket gjør leseopplevelsen mindre givende enn den kunne vært. Jeg skylder ikke på Blazevecius, men retter skytset mot Gylver og redaktøren hos Res Publica – har dere ikke råd til litt språkvask? Skal boka tas seriøst, må også språket være gjennomgående godt.

Antologien bringer i sum lite nytt til verden; det er på man-

ge måter en gjentakelse av de mantraene vi har hørt før. Dette er ikke nødvendigvis dumt: For dem som fikk sin politiske oppvåkning i perioden fra Parisavtalen til skolestreikene, som meg selv, bidrar antologien til en moralsk-forarget gjenoppvåkning. I tillegg setter utgivelsen nylige kutt i klimatiltak i grell lys. For dem som bare kjenner til Simen Velle og Jordan Peterson gir det kanskje noen nye perspektiv. Frykten er bare at boka mest av alt er et slags klapp på skulderen, eller en sårt tiltrengt vitamininnsprøytning for de som allerede bryr seg: For oss som streiket i 2019, men som nå kjenner avmakten vokse. Det er, med andre ord, en bok til sine egne. Håpet er at noen av kullene under oss plukker opp boka – hadde de bare gidde å lese. Redningen er kanskje at performativ lesing trender på sosiale medier. Min anbefaling er derfor å la Oskar Westerlin promotere antologien: Vi lever nemlig i hans, og ikke Gina Gylvers, tid.

OMSLAG AV: RES PUBLICA

Magnus Grundstad
anmeldelser@universitas.no

Ukas anbefaling

Bo med din bestevenn!

Hvem: Alle Hva: Kollektiv med vbjm<333 Hvorfor: Kos

En sorgens dag er kommet! Mitt kollektiv skal oppløses. I to år har jeg bodd i en jordnær himmel bak Thai-massasjen på Fredensborg. Vintrene har vært kalde, men mitt hjerte har vært varmt. For jeg har bodd med min bestevenn.

I to år har jeg nytt av hans åpne sinn, klesskap og barberhøvl, og han – mitt uvurderlige selskap. Vi har binget *Girls* med Oolong-te og tomannsmassa-

sjetog, sosialisert med de lokale og hatt kulinariske opplevelser. Hans dør er alltid åpen når jeg trykker ned dørhåndtaket.

Litt trist er det at han brått måtte emigrere til Frogner. Men som Ole Brumm en gang sa: «How lucky am I to have someone that makes saying goodbye so hard?».

Agnes Felicia Sandmo Brenna, journalist i Universitas

Ukas advarsel

Aldri bo med din beste venn!

Hvem: En venn Hva: Unngå samboerskap med bestevenn Hvorfor: Ikke lenger venner

Til høsten flytter jeg fra mitt skitne, rotteinfiserte nabobolag på Fredensborg. Turen går videre til Frogner. Det er mye å glede seg over, men vanskelig å beskrive euforien i det å endelig flytte fra min tidligere beste-venn, Agnes.

Dama har terrorisert meg i et sett siden vi flyttet inn! En gang mistet hun Burberry-kåpen min på Lon-

don Pub, på en av hennes g(h)orete eskapader. En annen vekket hun og poly-naboene våre meg med steinkast på mitt lukkede vindu. Daglig slurper hun i seg pasta-pesto som om det er ingen morgendag, og jeg er sikker på at hun stjal soveromsnøkkelen min.

I tillegg har hun *fuckings* IBS, og *shtan-*ket opp min eneste gjenværende kåpe.

Casper Ingebretsen Hauen, journalist i Universitas

Teater:

Hvorfor knuller vi selv om det gjør vondt?

Hvordan kan vi bli bedre, både som enkeltindivider, kollektivt og som art, spør Torshovteateret i sin nyes-te forestilling, *Meliorisme*.

Meliorisme

Regi: Marte Engebriksen, Maria Kristine Hildonen, Petronella Barker (Torshovgruppa 2026) og Tuva Syvertsen
Hva: Teaterforestilling
Hvor: Torshovteateret, Nationalteateret
Når: april – juni 2026

Spørsmålet lyder som snytt ut nesa på en svevende, halvidealistisk økososialist i rollen som ordstyrer på Litteraturhuset. Men forestillingen er heldigvis ikke like omklamrende som beskrivelsen får den til å høres ut som.

Den er snarere vittig og presis i sin utstilling av den privilegerte middelklassens livskvaler. «Vi har mista hverandre! Har vi glemt at vi skal dø, eller?», spør Marte i stykkets åpning. I *Meliorisme* spiller alle skuespillerne (Marte Engebriksen, Maria Kristine Hildonen, Petronella Barker og Tuva Syvertsen) seg selv, og Tuva har ikke glemt at hun skal dø. Men hun kjeder seg, og mener vi gjør hva som helst for å holde oss levende: Vi leier ut fitta og munnen og de svære muggene våre, så vi ikke sitter der alene når alt går til helvete neste gang. Det går ikke så bra dette her, er stykkets mantra.

Treffende tomt

Tuva, kjent som vokalist i bandet Valkyrien Allstars, er seg selv lik og har satt et fandenivoldsk preg på manuset. Hvorfor er det så deilig å lene seg inn i smerten? Er det greit å ligge med noen for å være grei? Hvorfor blir jeg flau når folk pynter seg for mye? Kan det være lurt

FOTO: LARS OPSTAD

å kunne suge kuk? Hvorfor gidder vi bry oss i det hele tatt? Det lurar jeg også på, og er godt underholdt av stykkets språkspreske tekstunivers.

Referansene til Valkyriens låt «Slutte og byne» er mange. Også her handler det om menneskets tilkortkommenhet og håp om endring, og låtas strofe «skal prøve å ikke gå fra deg, prøve å huske på at jeg vil ha deg» gjaller i bakhodet. Litt veiledning i møte med tju-åras selvopptatte melodrama hadde vært topp. Skuespillerne er eksepsjonelt gode til å se seg selv utenfra, men evner forestillingen å løfte seg en fra det ironiske og intetsigende?

Dessverre følges de treffende replikkene fra stykkets åpning aldri helt til dørs. *Meliorisme* vil være både humoristisk, dyp og retningsgivende på en gang, og ender med å gape over for mye. Den tidvis distanserte teksten er ispedd enkeltstående rørende øyeblikk. Særlig Barkers monolog om utviklingen av kvinners seksualitet i møte med menns makt og begjær gjør inntrykk. Akkompagnert av Tuvas fele og sarte vokal, har en orgasme aldri hørt vokrere

ut. Men litt for ofte serveres replikkene så nonchalant at det oppleves som at lite står på spill, hverken for skuespillerne eller meg.

Småborgerlighetens kulisse

Det virker som om ordene sies bare for å sies, som om litt selvironi og motkultur fra fire kvinner fra den kreative klasse kan legitimisere den småborgerlige tilværelses komfort. Strømmen av lommefilosofiske og selvutleverende kommentarer berører små og store spørsmål som sjelden konkretiseres. Snarere feies de over uten at skuespillerne tør å gå dypere inn i mennesket på sitt mest usmakelige, inn i det som virkelig gjør vondt. Jeg savner mer motstand på veien mot forestillingens egentlige budskap, nemlig at vi skal vende oss mot det sårbare i oss og tørre å være noe for hverandre.

Først i sluttscenene når forestillingen noe som virkelig føles nært og ekte. De redder *Meliorisme* fra å falle sammen som et overdre- vet selvrefererende og korrekt prosjekt, og lar forestillingen bli stående som *meliorismen* i sin grunnidé: en mellomposisjon mellom optimisme og pessimisme, der vi er nødt til å handle for at fremskritt skal skje. Om enn litt lettbeint er stykket nettopp det, en handling som hjelper oss å akseptere hverandre og tingenes tilstand. Om vi skal akseptere at vi knuller selv om det gjør vondt, er jeg desto mindre sikker på.

Maria Kristine Hildonen var syk og spilte ikke på premieren.

Åsne Skeie
anmeldelser@universitas.no

Kulturkalender uke 21 & 22

23/5 Bingens vårfest

Bingen bok er en bokhandel drevet av frivillige i Salgshallen i Storgata, også kjent som byens beste hall. Det siste året har denne feministiske brukbokhandelen levd fra hånd til munn og klart seg fra måned til måned, og seg seg nå nødt til å forberede seg på eventuelle regninger som kommer inn fra siden. Du kan støtte Bingen ved å kjøpe en svele, en bok eller en kopp kaffe på Bingens vårfest 23. mai. Bli med å støtte en perle av en bokhandel og fellesskapet rundt den!

Hvor: Bingen bok, Salgshallen, Storgata
Når: Lørdag 23. mai klokken 16 - 21

27/5 Vårt oljefond – Vår fremtid

Hvordan burde oljefondet forvaltes og hva det skal brukes til? Det er konsensus i norsk offentlighet om at fondet skal komme fremtidige generasjoner til gode, men i fondets mandatet glimter hensynet til klima og klimadilemmaer med sitt fravær. Spire og Changemaker inviterer til en panelsamtale hvor unge stemmer diskuterer hvordan deres fremtidige velferd skal finansieres. Panelistene er blant annet fra Arbeiderpartiet, AUF, og Den grønne studentbevegelse! Arrangementet er gratis, men krever påmelding.

Hvor: Klimahuset
Når: 27. mai
klokken 09:00 - 10:30

29/5 Konsert med Lokal Samling

Lokal Samling er et osloband som opererer innen en sjanger de kaller olabillrock, som befinner seg et sted mellom garasjerock og naiv pop. I anledning at det snart er ett år siden de slapp sitt første album, inviterer bandet til konsert på Lufthavna MIR. Her kan du høre nye og gamle låter, kjøpe albumet på vinyl, i tillegg til oppvarmingsartist Rimmslim og DJ Ulv. Kom og hør deilig rockemusikk ta for seg store, eksistensielle problemer, og små, hverdagslige problemer!

Hvor: Bingen bok, Salgshallen, Storgata
Når: Lørdag 29. mai klokken 16 - 21

FOTO: LARS OPSTAD

Bikkjeslagsmål og BI-boys

I denne ukas avis kan du lese om at det er VT-valg. Men VTF er VT egentlig?

Ad Notam møter en ekspert på VT-valg og slikt.

– Årsaken til at tre jenter og en BI-gutt stiller i år er at det nesten ikke er menn igjen i offentligheten etter likestillingstyranniet. De få som ikke er i incel-eksil har blitt BI-boys.

Det sier valgforsker, kjønnsforsker, og diskreditert psykolog Stian Rockan.

– I tillegg er disse kandidatene enten gamle eller unge. Gjennomsnittsalderen for en student blir høyere, de er engstelige og insisterer på å utsette masteren i to år. Samtidig blir medianalderen lavere. Generasjon prestasjon har sluttet å dra til orienten for å få kjønnsykdommer og surfe. Nå tror de at studentpolitikk er turn on.

På spørsmål om hvem av kandidatene som vil beskytte studentenes småpenger fra klørne til de griske SiO-millionærene, er forskeren klar:

– Det lønner seg å kjenne til hvordan hjerteløse despoter tenker, det er BI-Jos fordel. Men han er ikke Universitas største fan, eller? Imenes sier hun skal være en vaktbikkje. Det er jo det dere maser om at dere er og.

Rockan medgir at siden Imenes bare er en valp, er han usikker på hvordan hun skal vinne noe dogfight.

– Kanskje best å støtte hun der hybriden mellom en maur og boarder cony.

Rockan unnskylder sin begrensede kunnskap med at han aldri har hatt hund, og i hvert fall ikke ville hatt maur i huset.

av Kmausi

Ukas studentvin

AMBIVALENS: Både aroma og smak er sterkt preget av sitrus og grønt eple. Hvitvinen har noe krydret og fruktig ved seg, men er forholdsvis sur de første slurkene. Den gir ikke et særlig godt førsteinntrykk på panelet, og vi sitter igjen med litt forvirrede smaksløker. Det er en litt emmen smak ved vinen, og vi får assosiasjoner til såpe. Etterhvert blir vi litt bedre venner med vinen, litt varmere temperatur gjør den mer smakfull. Den minner fortsatt om en syrlig eplemost, men ettersmaken er litt mykere og kremet. Flere i panelet mener smaken varierer litt fra slurk til slurk, og vi klarer ikke helt bestemme oss for om vi blir glad i den eller ei. Det er en hvitvin som vil veldig mye, men ikke klarer helt det den prøver på.

Vinurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

**Monte del Frá Cà del Magro Custozo
Superiore 2024**

Pris: 189,90 kroner

Land: Italia, Veneto

Alkohol: 13,00 prosent

Gyri Høiset,
vinanmelder i Universitas

Uintelligent kunst er endelig byttet ut!

Klagebrevet

av Odd Nerdrum

I ukens utgave står det skrevet om fremmarsjen av KI-kunst på Oslomet sitt campus. Skjermer hvor det tidligere har blitt fremhevet bilder tatt av fotografi-studenter på universitetet, har nå blitt byttet ut med KI-genererte bilder, noe som har skapt misnøye blant flere studenter. Saken i avisen har som alltid måttet vektlegge noen stemmer mens andre har falt fra. En av stemmene som ikke ble inkludert i saken har sendt følgende klage til redaksjonen. Vi legger den frem i håp om bedre transparens i vår dekning.

«God dag, Universitas» er det jeg ønsker å si, men dette er ingen god dag. Nå har jeg atter en gang bladd opp i deres mange sider med nyheter, debattinnlegg og det dere kaller «kultur», for på ny å bli skuffet over den urokkelige biasen som bor i deres redaksjonelle kriker og kroker. Denne gangen er det saken om KI-kunst på campuset til Oslomet som er verst. Saken faller innen nyhetsseksjonen, men det er på ingen måte en nyhet å se denne vakre nyskapningen bli antagonisert, hetset, latterliggjort eller på generelt ukritisk vis blitt gjort til fanden i vårt samfunn.

La oss se på hvor problemet ligger. KI står som kjent for Kunstig Intelligens, jeg inviterer selv deres dummeste leser til å prøve å skrive det *uten* «kunst». At dette verktøyet, dette romvesenet av kognisjon blir brukt i kunst er intet å klage på, men tvert imot dens

mest åpenbare bruksområde. Jeg hører ingen klage på at Postmann Pat er engasjert med pakker og brev, eller at Hare Krishna spretter rundt i de rare klærne sine.

Så hva er den egentlige fienden? Hvis det er KI, er det i så fall en annen forkortelse: Kamera-Idioter. Jeg kjenner ikke en eneste språk- eller bildemodell som er mer ineffektiv, bruker mer strøm eller behøver mer vann enn vannhuene på fotojournalistikk. Og ja, jeg

**Jeg hører ingen klage
på at Postmann Pat
er engasjert med
pakker og brev**

hører motargumentene på lang vei: «Men KI-kunst stjeler bare av andres materiale, det gjør ikke fotografen», ikke det? Vis meg et fotografi av hva som helst som ikke er en skamløs *rip-off* av hva noen andre har lagt for fotografens øyne å se. Enten det er en arkitekt, en set-designer eller Gud for den saks skyld.

Nå håper jeg dere ser hvor latterlige denne debatten er. La KI fortsette å pynte våre haller, og sett opp avgiftene på linser og alt det andre tullet sporenstrekts! Trykk dét i ukebladet deres!

Med vennlig hilsen,
Odd Nerdrum

KVISS-CORBIN

- Evika Siliņa går nå av som statsminister, men i hvilket land?
- Ungarn har også fått ny statsminister etter seksen år med Viktor Orbán. Det er snakk om en mann hvis etternavn også er landets demonym på ungarsk. Hva heter han?
- Bodø/Glimt var i hardt vær sist uke for å uttale at de ikke skulle gjøre noe som de endte opp med å gjøre likevel. Hva fikk de kritikk for?
- Noen som garantert gikk en seiersparade var vinneren av årets Eurovision. Hvilken land stakk av med seieren under årets Eurovision?
- En ikonisk artist som slo gjennom på 1980-tallet skal gi ut et nytt album ved navn *Confessions II* 3. juni. Hvilken artist er det snakk om?
- Regissør Park Chan-wook er en annen legende, og han er nå jurypresident på filmfestivalen i Cannes, som finner sted i disse dager. Nevn minst én film han har regissert.

- Odyseen* er et av årets mest etterlengtede filmer, men hvem har regien på filmen som kommer ut i sommer?
- Odyseen* ble skrevet av Homer, hvis andre storverk omhandler den trojanske krigen. Hva heter dette verket?
- Hvem beskrev reisen gjennom helvete og skjærsilden til himmelen i Den guddommelige komedie?
- En annen reise gjennomgås i vannets kretsløp, der kondensering, nedbør og avrenning og grunnvann utgjør store deler, men hva er den siste transportetappen?
- Dette er et kretsløp Norge nyter godt av. Hele nitti prosent av Norges fornybare energiproduksjon kommer av dette, men hva utgjør den nest største delen med rundt 8 prosent?
- Tjuetre av Norges høyeste topper ligger i Jotunheimen. Hvilket berg, som også deler navn med et selskap, ruver høyest utenfor dette området?
- Norges lengste elv, Glomma, er også ganske så lang, men dessverre ikke i nærheten av de virkelige store. Hvilken elv strekker seg over flest kilometer i Europa?
- Maktfordelingsprinsippet ble beskrevet i Lovens

ånd av Montesquieu i 1748, men hvilke tre instanser mener han at burde dele makten?

- Hvilket begrep beskriver en økonomi der staten eier produksjonsmidler og planlegger økonomien sentralt?
- Det som også planlegges i følge The Daily Mail er at Pep Guardiola skal gi seg som hovedtrener i Manchester City etter inneværende sesong. Hvor mange ligatitler har han foreløpig fått med seg i bagasjen?
- Apropos trofeer: hvem vant nylig NM-finalen for herrer i fotball?
- Andre nordmenn har også vunnet nylig: Hva heter den norske golferen som nylig vant sin første PGA-turnering?
- I hvilket årstall inntraff alle disse hendelsene? Boris Johnson blir britisk statsminister, Knut Arild Hareide går av leder for Kristelig Folkeparti, 40.000 skoleelever streiket for klimaet, Billie Eilish albumdebuterer og motedesigneren Karl Lagerfeld dør.
- Og til aller sist: Hva heter kvissmasteren som nå skal gi seg, etter å ha skrevet for Universitas siden 2019?

av Gabriel Corbin-Arntzen,
kvissmaster i Universitas

SVAR/DOM

- 0-4. Exphil på Bali:** Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.
- 5-9. AST1010 – Astronomi:** Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.
- 10-14. Juss:** Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Syt litt på Jodel.
- 15-20. Honours: WOW!** Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. Latvia 2. Peter Magyar 3. At de ikke skulle gå i 17. mai-toget 4. Bulgaria 5. Madonna 6. Moon is the Sun's Dream, Sam'njo, Judgment Joint Security Area, Symphony for Mr. Vengeance, If You Were Me, Oldboy, Three... Extremes, Lady Vengeance, I'm Cyborg, but That's OK, Thrust, Stoker, Kammerjerk, The Little Drummer Girl, Decision to Leave eller No Other Choice 7. Christopher Nolan 8. Illluden 9. Dante Alighieri 10. Fordampning 11. Vindkraft 12. Snøhetta 13. Volga 14. Lovgløvend, utøvende og dømmende makt 15. Planøkonomi 16. G. 6. 17. Bodø/Glimt 18. Kristoffer Reitan 19. 2019, 20. Kviss-Corbin. Takk for meg!

Rebus

HINT: Ullevaal Stadion. Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Årets gammelord: minusvariant» Det klarte Maria og Christian-, Patologenes Pest, Ola og Jøgge: .

av Emilie Emilolini Emilierud